

Méltánytalanság a fogyatékkal ledolgozott évekért

Módosításra szorul a nyugdíjtörvény

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Fotó: Gligor Róbert László

Súlyos fogyatékkal, világtalanként élő nyugdíjas nehezményezte, hogy a nyugdíjzámítás nyomán több mint felével, 54 százalékkal csökkent a nyugdíja. Egyetemistaként vakult meg, tanulmányait félbe kellett szakítania, mert a szakmáját ezzel a fogyatékkal nem gyakorolhatta. Átképezte magát, és gyógymasszőrként 23 évet dolgozott, holott az akkori törvény szerint 11 év és 8 hónap szolgálati időre lett volna szükséges a nyugdíjazáshoz. Sok más fogyatékos nyugdíjas társával együtt az új nyugdíjhatározatban szereplő nyugdíj

összege igazságtalanul érintette, hiszen egy megszerzett jogától fosztották meg, még akkor is, ha szeptembertől a régi nyugdíját folyósítják. A fogyatékos nyugdíjas személyeket ért méltánytalanság ügyében Csép Éva Andrea parlamenti képviselőt, a képviselőház munkaügyi és szociális bizottságának alelnökét kérdeztük.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Megújuló tanintézetek Marosszentgyörgyön

A tanévkezdésre megújult a maros-szentgyörgyi Szent György Általános Iskola tornaterme, egy nyertes pályázatnak köszönhetően pedig folyamatban van a község központjában lévő tanintézet új, korszerű bútorzattal, valamint az oktatást segítő digitális eszközökkel való felszerelése.

4.

Mit jelent napjainkban az internetes biztonság?

Milyen csalásoknak vagyunk kitéve az interneten, mi történik a fotóinkkal, feltört fiókjainkkal? Mit jelent az internetes biztonság, egyáltalán létezik-e ilyen? Mennyire vannak kitéve a fiatalok és a felnőttek az internetes csalásoknak, az úgynevezett cyberbullyingnak?

7.

A szolgálati idő igazolásáról

A kampány célja, hogy tájékoztassa a jelenlegi vagy korábbi munkavállalókat és alkalmazottakat arról, hogy milyen feltételek mellett igényelhetik a szolgálati időre vonatkozó igazolásokat a 2024.10.11. és 2024.12.31. közötti időszakban.

8.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Artnális

Novemberi fény

Kaáli Nagy Botond

Hamarosan nyakunkon a november, az őszt utolsó és általában legcsemegebb hónapja esővel, fagyokkal, miegymás, de a rosszban is mindig ott rejtőzik a jó, ami ez esetben ismét a kulturális élet halmazában lopózik a felszínre. A hagyományokhoz hiven ez esztendőben is a következő hónapban kerül sor a marosvásárhelyi művészeti jellegű rendezvények két, a legrégebbiekhez tartozó, legnívósabbak közül való, és legnagyobb kínálatot nyújtó eseménysorozatára: az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztiválra és a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásárra. És – szerencsére – idén nem fedi egymást a kettő, egy hétnyi távolság választja el őket egymástól, így mindkettő rendezvényein részt vehetünk. És rendezvényekből lesz épp elég, olyannyi, hogy valószínűleg lehetetlen lesz egy embernek jelen lenni mindegyikén.

Az idén 32. alkalommal sorra kerülő filmszemlének ismét a Kultúrpalota ad otthont. A november 6-án, szerdán kezdődő, és 10-én, vasárnap záruló fesztivál programsorozatában a versenyprogram mellett ismét helyet kapnak nagyjátékfilmek, koncertek és kiegészítő rendezvények. A nagyjátékfilmek kínálatában szerepel például a szovátai születésű Moldovai Katalin többszörös nemzetközi díjnyertes, valós eseményeken alapuló *Elfogy a levegő* című filmje, a Kálmán-nap (Hajdu Szabolcs magánéleti konfliktusokat boncolgató trilógiájának második része), a Tóth Barnabás által rendezett misztikus pszichothriller, a 2023-ban készült *Mesterjátzsma*, Priklér Máttyás *Hatalom* című szlovák-cseh-magyar politikai thrillere, Breier Ádám első

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

23

SZERDA

Ma **GYÖNGYI**,
holnap **SALAMON** napja

Az év **297.** napja,
hátravan **69** nap

IDŐJÁRÁS

Változékonny

Hőmérséklet:
max.: **16 °C**
min.: **2 °C**

naptár

Isten éltesse!

SALAMON: héber eredetű
férfinév, jelentése: békés, szelíd.VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2024. október 22.

1 €	4,9731 lej
1 \$	4,5973 lej
100 Ft	1,2412 lej
1 g arany	403,5667 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

26. Bernády Napok

Október 21–25. között a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány szervezésében 26. alkalommal tartják meg a Bernády Napok rendezvénysorozatát. 24-én, csütörtökön 17 órakor a marosvásárhelyi Bernády Ház tetőtéri galériájában a Művészeti Líceum diákjainak alkotásaiból nyílik kiállítás, díjazzák a diákokat, majd a hivatalos megnyitó alkalmából Barabás István- és Barabás Bortnyik Irén-emlékkiállítás nyílik a földszinti galériában. 25-én, pénteken 10 órakor megkoszorúzzák dr. Bernády György sírját és szobrát. 12 órakor a Bernády Házban díjazzák a „kincskeresőket”. A rendezvénysorozatot záró gálaest 18 órakor kezdődik a Kultúrpalota nagytermében. A Bernády-emlékplakett átadása után fellép az est díszvendége, Csákányi Eszter Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színésznő, érdemes művész az Amikor találkoztam Barisnyikovval című monodrámával, Kertész Endre csellóművész közreműködésével. A gálaestre jegyet igényelni telefonon (0265-266-855) vagy személyesen lehet a Bernády Házban (Horea u. 6. szám) 9–17 óra között.

Operettgála a Kultúrpalotában

A hungarikumként elismert operett napja alkalmából a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület szervezésében gálaműsorra kerül sor október 27-én, vasárnap 19 órakor Marosvásárhelyen, a Kultúrpalotában. Fellépnek: Buta Árpád, Trozner Kincsó és Szabó Levente marosvásárhelyi előadóművészek, valamint a Budapestről érkező Nemes Tibor, Cseke Brigitta és Szondi Tamás, műsorvezető Nagy István színművész. A belépés díjtalan.

Évfordulós ünnepség és jótékonyági bál

A Rotary Club Téka beiktatásának 20. évfordulója alkalmából ünnepséget és jótékonyági bált szervez. Az esemény november 2-án, szombaton 17 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalota kisteremében ifj. Csíky Boldizsár zongoraművész koncertjével kezdődik, majd 19 órától a Grand Szálló Rhapsody termében jótékonyági bállal folytatódik.

18. Olimpikus-kupa és kulturális est

Az Olimpikus Sportklub szervezésében a hét végén, október 25–27. között 18. alkalommal tartják meg Marosvásárhelyen a fogyatékkal élő személyek Olimpikus-kupáját. 25-én 18 órakor a Mihai Eminescu Házban kulturális est lesz. Fellép többek között az Olimpikus Mix, a BB Dance, a Mezőfele Gyöngye, a Navara és az alsóvárosi református ifjúsági együttes. 26-án 10 órától a sportcsarnokban teniszbajnokságra kerül sor, míg 27-én az olimpiai medencében a versenyzők úszásban mérik össze tehetségüket.

Metropolisz termékek piaca

Október 23-án és 24-én, szerdán és csütörtökön 10–17 óra között tartják Marosvásárhelyen, a George Enescu utcában a metropolisz termékek piacát. Ahogyan a korábbi rendezvényeken, most is helyi termelők friss, házi készítésű finomságaival és egyedi kézműves alkotásaival várják az érdeklődőket.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

A marosvásárhelyi fiatalság szórakozási lehetőségei

Szükség van egy nagyobb helyre!

Nagy-Bodó Szilárd

A Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség idén is megszervezte a Friss Hús Néző névre keresztelt buliját, amely többéves múltra tekint vissza, azonban idén volt egy kis változtatás, mivel nem csak egy helyszínen szórakozhattak a fiatalok.

A buli azt a célt is szolgálja, hogy az elsőéves és felsőbb éves egyetemisták együtt szórakozzanak. Azt is mondhatnánk, kiváló alkalom arra, hogy az idősebbek találkozzanak a „friss hússal”, természetesen a megnevezés fantáziánév, amivel jobban fel tudják kelteni az érdeklődést, szó sem lehet a tárgyasításról! A buli az előző években és idén is nagy sikernek örvendett, több százan érezték jól magukat, ismerkedtek rajta. Azonban az idei rendezvény rávilágított egy hiányosságra is. Nincs megfelelő helyszín Marosvásárhelyen!

A szervezők kénytelenek voltak két helyszínen tartani a Friss Hús Nézőt, mivel nem találtak olyan szórakozóhelyet, ahol több mint 1000 ember biztonságosan buliz-

hatott volna. A helyszín problémáját úgy próbálták megoldani a szervezők, hogy különböző zenei stílusokkal várták a két szórakozóhelyen az érdeklődőket, de még így is szükség lett volna a nagyobb térre. Az egyik helyszín zsúfolásig megtelt, természetesen a sok ember egy bulin a jó hangulat elengedhetetlen feltétele, viszont a nagy tömeg olykor zavaró is lehet. Itt is többen megemlékeztek, hogy nehezen lehetett eljutni a terem egyik végéből a másikba. Arról nem is beszélve, hogy mivel két helyen tartották a bulit, nem volt lehetőség mindenkivel találkozni.

A jó hangulat, a több száz résztvevő is az érdeklődést mutatja: sikeres volt az idei rendezvény is. Azonban talán nem túlzás azt állítani, hogy még nagyobbra szólt volna, ha lenne Marosvásárhelyen egy olyan hely, ami egyrészt megfizethető a diákok számára is, másrészt be tud fogadni több mint 1000 embert. Érdeklődés lenne iránta, és egészen biztosan ahhoz is hozzájárulna egy ilyen létesítmény, hogy több fiatal gondolkodjon el azon, hogy Marosvásárhelyt válassza. Hiszen a diákléthez, az egyetemi évekhez hozzátartoznak a bulizások is.

Telt ház az idei Friss Hús Néző egyik helyszínén

Forrás: MMDSZ Buli Facebook-oldal

RENDEZVÉNYEK

Tisztelgés a magyar forradalom és szabadságharc hősei előtt

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete október 23-án, ma az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc hőseinek tiszteletére szervez megemlékezést. Az esemény 18 órától ökömenikus istentisztelettel kezdődik a Keresztelő Szent János-plébánia udvarán, majd ezt követően 18.50 órakor fátylakkal vonulnak a megemlékezők a Vártemplom udvarára, ahol ünnepi beszédekkel, szavalattal és koszorúzással emlékeznek.

Előadás és filmvetítés a Bolyaiban

Október 23-án, ma a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban is megemlékeznek az 1956-os szabadságharc és forradalom eseményeiről, hőseiről. A megemlékezésnek két mozzanata lesz: 10 órától a díszteremben Hajdú Zoltán igazgató és Barabás Miklós történelemtanár tart előadást a diákoknak. 13 órától, ugyancsak a díszteremben, a Képzelt forradalom című dokumentumfilmet

vetítik, majd a diákok Novák Zoltán történezzel beszélgethetnek a forradalomról és a filmről.

Az 1956-os forradalomra emlékeznek

Az Edu.Tea a generációk közötti kapcsolatok, tapasztalatok és tudás átadásának műhelye, ahol egy tea mellett kortalanná válnak a találkozások. Október 23-án, ma 17 órakor a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseményére, az 1956-os magyar forradalomra és szabadságharcra emlékeznek. A forradalom hőseinek tiszteletére összeállított ünnepi műsorban közreműködnek: Bokor Barna és Fülöp Beáta színművészek, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum zeneköre, valamint Boros Veronika tévéproducer. A belépés díjtalan.

Duha László fafaragó kiállítása

Október 26-án, szombaton délelőtt 11 órakor a marosvásárhelyi Egyesülés kiállítóteremben, a Köztársaság tér 9. szám alatt megnyílik Duha László fafaragó egyéni kiállítása. A tárlat november 8-ig tekinthető meg.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-266-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujas.ro E-mail: nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A madéfalvi Siculicidium emlékműnél emlékeztek Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkára

A madéfalvi Siculicidium emlékműnél emlékeztek Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkára vasárnap este a környékbeli székelyek, fényképe előtt sokan méceszt gyújtottak, koszorút helyeztek el – írta a Székelyhon hírportál.

A székelyföldi hírportál beszámolója szerint a gyászoló közösség a helyi Szent Anna-kápolnában tartott szentmise után vonult a Csíkszeredához közeli község Siculicidium emlékművéhez.

Ott emlékeztek meg Potápi Árpád János, csütörtökön váratlanul elhunyt nemzetpolitikai államtitkárról, aki a község díszpolgára volt.

Szentes Csaba, Madéfalva polgármestere búcsúbeszédében emlékeztetett, hogy a helyiek sokszor gyűltek össze az emlékműnél megemlékezni, rangos vendégeket fogadni.

„Ma viszont nem a történelmi emlékek hoztak ide, ma a mai valósággal szembenézni gyűltünk össze, elbúcsúzni valakitől, akinek az itt élő emberek oly sokat köszönhetnek” – idézte az előljárót a Székelyhon.

Úgy fogalmazott, a magyar népért államférfiként dolgozó volt államtitkár Madéfalva és az egész székely közösség is gyászolja.

„A te munkád itt véget ért, most rajtunk a sor, hogy átváljaljunk egy kis szeletet abból a hatalmas munkából, amit te végeztél” – mondta Szentes Csaba.

Tamás József nyugalmazott római katolikus segédpüspök beszédében úgy fogalmazott: Potápi Árpád János személyében a térségben élők „egy jóakarót, jótevőt” veszítettek el, kitartó munkájának is köszönhető, hogy úgy érzik, az anyaország szárnyai alá vette, segíti és támogatja őket.

„Fölvállalt minket, határon kívül rekedteket, mindent megtett életében ő is, sokakkal együtt, hogy valóban a nemzet újra egyesüljön” – fogalmazott a püspök.

A megemlékezés a Himnusz és a Székely himnusz elénekelésével ért véget, mely után a gyászoló közösség méceseket, koszorút helyezett el Potápi Árpád János fényképe előtt.

Az emlékmű a Siculicidiumnak (a madéfalvi veszedelem latin neve, jelentése székelygyilkosság) állít emléket, amikor 1764. január 7-én az osztrák császári csapatok több száz, a határőrsorozat ellen Madéfalván egybegyűlt, tiltakozó székelyt mészároltak le. Ezután indult meg a székelyek tömeges kivándorlása Moldvába, ahol a csángók adtak nekik menedéket.

A bukovinai székelyek kálváriájához vezető véres történelmi eseményről minden évben megemlékeznek.

A magát bukovinai székelynek valló Potápi Árpád János megemlékezések gyakori szónoka volt, a január 7-i ünnepségen is ő mondta az ünnepi beszédet. 2015-ben Madéfalva díszpolgárává avatták. (MTI)

Határozatlan a választók egyharmada

A romániai választópolgárok több mint egy harmada nem tudja, mire fog szavazni az egy hónap múlva megrendezendő elnökválasztáson – derült ki egy friss közvélemény-kutatásból, amelyet kedden ismertetett a News.ro hírportál.

Az Insomar-Avangarde által október 10–20. között telefonos módszerrel végzett, önerőből finanszírozott felmérés során megkérdezett polgárok 61 százaléka mondta, hogy tudja, mire fog voksolni, 36 százaléka pedig még nem döntötte el, 3 százaléka nem válaszolt.

Ami a jelenlétet illeti: a megkérdezettek 65 százaléka biztosra ígerte részvételét, 24 százaléka pedig azt mondta, hogy valószínűleg elmegy szavazni november 24-én, az elnökválasztás első fordulóján.

A megkérdezettek 6 százaléka valószínűleg nem, 3 százaléka pedig biztos nem keresi fel a szavazókört.

Az Insomar-Avangarde felmérésében Marcel Ciolacu szociáldemokrata (PSD) kormányfő vezet 28 százalékkal, aki eddigi koalíciós partnerével, a jobbközép Nemzeti Liberális Pártot (PNL) vezető Nicolae Ciucă házelnökkel kerülhet szembe a második fordulóban.

Ciucă támogatottságát 19 százalékon mérte az Insomar-Avangarde, de a közvélemény-kutatás 3 százalékos hibaha-

tárán belül, 16 százalékos támogatottsággal követi őt a többi parlamenti párt által szélsőségesnek minősített Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) elnöke, George Simion.

Ebben a felmérésben Elena Lasconi, az ellenzéki Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) elnöke a negyedik 13 százalékkal, a függetlenként induló Mircea Geoana volt NATO-főtítkárhelyettes ötödik 11 százalékkal, a szintén függetlenként induló Cristian Diaconescu volt külügyminiszter pedig hatodik 5 százalékkal.

Az RMDSZ elnöke, Kelemen Hunor a felmérés szerint a voksok 4 százalékára számíthat.

Ami a parlamenti választásokat illeti, a PSD támogatottságát 31, a PNL-ét 22, az AUR-ét 16, az USR-ét pedig 14 százalékon mérték.

Az Insomar-Avangarde felmérése szerint parlamenti képviselőre juthat még 5-5 százalékkal az RMDSZ és a parlamenti botrányairól elhíresült Diana Șoșoacă EP-képviselő S.O.S. Románia pártja is.

Romániában december 1-jén rendeznek parlamenti választásokat. Az államelnök-választás első fordulóját november 24-én, második fordulóját pedig december 8-án tartják. (MTI)

Az EP jóváhagyta az Ukrajnának szánt 35 milliárdos hitelt

Az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén jóváhagyta azt a pénzügyi támogatási csomagot, mely egy legfeljebb 35 milliárd eurós rendkívüli makroszintű kölcsönt, valamint egy olyan hitel-együttműködési mechanizmust foglal magában, amely 45 milliárd euróig nyújtott hitelek visszafizetésében segíti Ukrajnát – tájékoztatott az uniós parlament kedden.

Az 518 szavazattal, 56 ellenében és 61 tartózkodás mellett jóváhagyott új makroszintű pénzügyi támogatás (MFA) keretében az orosz központi banknak az uniós bankokban befagyasztott pénzeszközeiből származó kamatbevételeket bocsátják majd Ukrajna rendelkezésére.

A pénzeszközök segítenek Ukrajnának az EU-kölcsön, valamint a G7-partnernek által nyújtott kölcsönök költségeinek fedezésében és a hitelörlesztésben. Míg a mechanizmus pénzeszközei a hitelek költségeinek fedezésére és visszafizetésére használhatók fel, Kijev az MFA-ból származó összeget saját belátása szerint használhatja fel.

Az új makroszintű pénzügyi támogatásból származó összeget 2025 végéig folyósítják. A kölcsön folyósításának fel-

tétele, hogy Ukrajna továbbra is elkötelezze magát a hatékony demokratikus mechanizmusok fenntartása és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett, valamint további, egyetértési megállapodásban rögzíteni tervezett politikai feltételek teljesítése mellett.

Az EU által Oroszországgal szemben bevezetett szankciók részeként 2022 februárja óta az orosz központi banknak a tagállamok pénzügyi intézeteiben tárolt vagyoni eszközeit mintegy 210 milliárd euró értékben befagyasztották. A generált profitot éves szinten és a kamatszinttől függően évi mintegy 2,5-3 milliárd euróra becsülik.

Az EU szerint ezek a bevételek nem minősülnek állami eszközöknek, és még a befagyasztás végét követően sem kell az orosz központi bank rendelkezésére bocsátani őket.

Az Európai Unió Tanácsa az európai parlamenti elfogadást követően írásbeli eljárás útján fogja jóváhagyni a szöveget azzal a céllal, hogy az MFA-hitel 2024-ben elérhetővé váljon, 2025-ös folyósítással.

A rendelet a végleges elfogadása utáni kihirdetését követő napon lép hatályba. (MTI)

Ország – világ

Montenegróban tesz hivatalos látogatást az államfő

Szerdán Montenegróban tesz hivatalos látogatást Klaus Iohannis. Az államfő montenegrói hivatali kollégája, Jakov Milatovič meghívásának tesz eleget – közölte az elnöki hivatal. A tájékoztatás szerint a két ország közötti diplomáciai kapcsolat létrejötte óta ez az első alkalom, hogy román államfő látogat Montenegróba. Klaus Iohannist Cetinjében lévő elnöki rezidenciáján fogadja Jakov Milatovič. A két államfő közötti politikai konzultációk középpontjában a politikai-diplomáciai és védelmi együttműködés, Montenegró uniós csatlakozásának támogatása, valamint a főbb regionális és globális biztonsági kihívások állnak majd – tájékoztat az elnöki hivatal. (Agerpres)

Elfogadták a minimálbér meghatározásának új mechanizmusát

A minimálbér kiszámításának uniós irányelvekhez igazodó új mechanizmusáról fogadott el döntő házként kedden törvénytervezetet a képviselőház. A jogszabályjavaslat a megfelelő európai uniós minimálbérekről szóló 2022/2041-es irányelvet ülteti át a román jogrendszerbe. A tervezet szerint a bruttó minimálbért évente kormányhatározatban szabják meg, szem előtt tartva a lakosság élet- és munkakörülményeinek javítását és „a méltó életszínvonal biztosítását”. A kormányhatározatban megszabott bruttó minimálbért a következő év január elsejétől alkalmazzák, és évente egyszer aktualizálják a szakszervezetek és a munkaadók országos szövetségeinek konzultálásával. A tervezet azt is rögzíti, hogy egy alkalmazott az egyéni munkaszerződése megkötésétől számított legtöbb 24 hónapon át kaphat minimálbért, utána meg kell emelni a fizetését. (Agerpres)

Újabb két, Iránnak kémkedő embert tartóztattak le Izraelben

Iránnak kémkedő és merényleteket tervező újabb két embert tartóztattak le Izraelben, ezúttal kelet-jeruzsálemi arab fiatalokat – közölte kedden az izraeli rendőrség és a Sin Bet belbiztonsági szolgálat. A 19, illetve 23 éves, büntetlen előéletű férfiakat már szeptemberben őrizetbe vették. A gyanú szerint a 23 évest egy iráni ügynök szervezte be, a fiatalabbat pedig ő toborozta. Két éven át végeztek Irán megbízásából különböző feladatokat: graffitik felfestését, autók felgyűjtését, bizonyos helyszínek fotózását. Átadták nekik egy izraeli atomtudós fényképét, akit kétszáz ezer sékelért meg kellett volna ölniük, valamint merényletet terveztek egy polgármester ellen is. Még azelőtt őrizetbe vették őket, hogy ezeket megkísérelték volna – közölte a Sin Bet. A gyanúsítottak kihallgatásukkor azt mondták: azért dolgoztak Iránnak, mert ártani akartak Izraelnek. Hétfőn jelentette be a Sin Bet és a rendőrség, hogy letartóztattak hét embert – egy hálózat tagjait –, akik szintén Iránnak kémkedtek a gyanú szerint. (MTI)

Novemberi fény

(Folytatás az 1. oldalról)

nagyjátékfilmje, a 2024-es Lefkovicsek gyászolnak című alkotás, vagy Szőke András legújabb műve, a Brigádnapló. A fesztivál zárófilmje Fazakas Péter krimi-vígjátéka, a Ma este gyilkolunk, melynek szereposztásában olyan színészeink láthatók, mint Kern András, Koltai Róbert, Pogány Judit, Bánki Gergely, Bodrogi Gyula, Elek Ferenc és Bánsági Ildikó. A román filmipar képviselőjében lesz jelen Andrei Crețulescu Ext. Autó. Éjszaka (Ext. Mașină. Noapte) című alkotása, Gabi Virginia Șarga és Cătălin Rotaru Ahová az elefántok mennek (Unde merg elefanții) című filmje, valamint Horia Cucuță és George ve Gănaard Lezárt ügy (Clasat) című alkotása. A nagyjátékfilmek mellett ismét a fesztivál keretében koncertezik Marosvásárhelyen Hobo – ezúttal Az Utcazenész című műsorával –, fellép az Orkid együttes, Chiyo Hagiwara, valamint a CT Project, lesz tárlatnyitó és stand-up comedy is, utóbbi Szőke András és Bede Róbert fellépésével.

Mindezt november 14-e és 17-e között a jubiláló, 30. alkalommal sorra kerülő Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár követi, amelynek fő helyszíne – szintén a hagyományokhoz híven – a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház. Utóbbi rendezvénysorozat programkínálata több oldalt tesz ki, így lehetetlen ide sűríteni még a főbb eseménypontjait is (úgyis visszatérünk még rá), de annyit elárulhatunk, hogy az idén több mint 110 programon vehetnek részt az érdeklődők – érdemes időben kiszemlélni, melyek azok, amelyek számunkra fontosak. Kéthétnyi novemberi tömény kulturális kínálat – amely talán elviselhetőbbé teszi majd az ős legkomorabb hónapját.

Közel-keleti körúton az amerikai külügyminiszter

A Közel-Keletre utazott hétfőn Antony Blinken amerikai külügyminiszter, hogy próbálja elősegíteni a gázai tüzszünetet a Hamász vezetőjének múlt heti halálát követően előállt új helyzetben.

A külügyminisztérium szóvivőjének közleménye szerint a miniszter egyhetes útja a tervek szerint Izrael mellett érinti Jordániát, Szaúd-Arábiát, Katart és az Egyesült Arab Emírátsókat is.

Joe Biden elnök a múlt héten jelezte, hogy szeretné, ha külügyminisztere a térségbe utazna, miután izraeli katonai csapás végzett a Hamászt vezető Jahja esz-Szinvárral.

Az amerikai adminisztráció képviselői az elmúlt napokban többször hangoztatták azt a véleményüket, hogy az október 7-i támadások értelmi szerzőjének tartott Szinvár halála le-

hetőséget ad elmozdulni a holtpontonról és újraindítani az egyeztetéseket az Izrael és a Hamász közötti háború lezárásáról, és a palesztin terrorszervezet kezében lévő több mint 100 tús szabadon bocsátásáról, valamint lehetőség nyílhat a Hamász nélküli Gázai övezet jövőjéről szóló tárgyalások megnyitására.

Matthew Miller amerikai külügyi szóvivő közleménye szerint a miniszter megbeszélésein a Gázai övezetbe irányuló humanitárius segélyek „drámai mértékű” növelését sürgeti majd.

John Kirby, a Fehér Ház nemzetbiztonsági kommunikációs tanácsadója hétfőn újságírók előtt arról beszélt, hogy információik szerint az elmúlt napokban több segélyszállítmány jutott be a palesztin területre, ami szerinte üdvözlendő, de nem elégséges. (MTI)

Módosításra szorul a nyugdíjtörvény

(Folytatás az 1. oldalról)

– Teljesen korrekt a megállapítás, ugyanis ezek a személyek fogyatékkal dolgoztak, nem ültek otthon és várták az állami támogatást. Kimozdultak, elmentek dolgozni, vállalták az ezzel járó nehézségeket, sőt fogyatékosan hozzájárultak a társadalombiztosításhoz, és befizettek a nyugdíjalapba. A fogyatékkal élő személyeknek a megállapított munkavégzési képesség függvényében, nem a teljes szolgálati éveket kellett teljesíteniük, hanem ennek a töredékét. A teljesen egészséges személyek minimum 35 évet kell ledolgozzanak ahhoz, hogy nyugállományba vonuljanak, míg a fogyatékkal élők számára a fogyatékoság súlyosságának függvényében lecsökken ez az időszak. A súlyosan fogyatékos személyek esetében a teljes szolgálati idő egyharmadára csökken, azaz 11 év és 8 hónapra.

– Az új törvény célja az volt, hogy eltörölje az egyenlőtlenségeket, de a fogyatékkal élő személyek esetében méltánytalanság történt.

– Igen, arra törekedtünk, hogy felszámoljuk az egyenlőtlenségeket, a törvény megadja a pluszpontokat azoknak, akik 25 évnél többet dolgoztak, de a fogyatékosoknál ezt nem tették meg. Ha ezek a személyek a kötelező 11 év 8 hónapnál többet dolgoztak, a pluszvekre bonifikációt kellene kapjanak. Az új nyugdíjtörvény nagy hiányossága, hogy általánosan kezel mindenkét, és nem tér ki arra, hogy adott fogyatékosággal mennyit lehet dolgozni. Nem történt meg az arányosítás. Tudniillik, ha valaki egészségesen teljesítette a 35 évet, a fogyatékkal élő személy pedig ennek az egyharmadát, akkor ezt teljes szolgálati időnek kellene tekinteni.

A fogyatékos nyugdíjasok helyzetét nem gondolták végig

– Hogyan siklottak át a fogyatékos nyugdíjasok külön kategóriaként kezelésén, hogy nem vették figyelembe ezt a törvényalkotók?

– Nagyon gyorsan fogadták el a törvényt. Mi, az RMDSZ-esek, szóvá tettük, hogy sokkal több időt kell szánni egy ilyen törvény kidolgozására, mint két hét. Az akkori kormány sürgősségi eljárásban tárgyalatott végig a parlamenttel egy olyan törvényt, amely min-

den ötödik romániai lakost érint. Két hét alatt ment át a két házban! Ez jelenti a szakmaiatlanságot, hogy nincs józan ész a döntéshozatalban. A józan ész hiánya oda vezet, hogy az új törvényt utólag majd toldjuk-foldjuk. Elmondtuk, nem korrekt, nem így kell csinálni! Több időt szánva, egyeztetve szakmai szervezetekkel, szakszervezetekkel, patronátussal, alkalmazottakkal, nyugdíjasokkal konzultálva lehet a törvényt kidolgozni. Olyan törvényt nem lehet hozni, hogy mindenkinek a legjobb legyen, de a fogyatékos személyekre sokkal jobban oda kell figyelni. A fogyatékos nyugdíjasok helyzetét nem gondolták végig. Az előző jogok nem vehetők el tőlük.

– Van-e lehetőség a törvény módosítására?

– Abban az időszakban vagyunk, amikor erősítjük az észrevételeket. Több mozgásérüllettel beszélgettem, jelzik a rendellenességeket. Az észrevételek figyelembevételével próbálunk olyan törvényt módosításokat iktatni, amelyekkel a fogyatékosokat segíteni tudjuk. Megengedhetetlen és diszkrimináló, hogy ugyanazokat az elvárásokat kell teljesítenie egy fogyatékos személynek, mint az egészségesnek. Ami fontos, hogy a megszerzett jogot nem veszítik el. Továbbra is azt a nyugdíjat kapják, amit augusztusban kaptak, akkor is, ha az átszámítás után az új határozatban kisebb összeg jött ki. Nem vágnak le a nyugdíjból.

Lehetőségünk annyi van, hogy partnereket keresünk, akikkel iktatjuk a törvényt módosítást, mert fontos, hogy a fogyatékos személyek a ledolgozott éveik után méltányosan megkapják, ami nekik jár.

Nagyon kellemetlen, hogy a következő egy-két hónapban nem fogunk tudni előrehaladni az ügyben, mert jönnek a parlamenti választások. Csak december végén kezd az új parlament, megalakul az új kormány, s akkor ez a kérdés az első intézkedés között kell szerepeljen. Át kell tárgyaljuk a módosítást, hogy ezeknek az idős embereknek nyugalmas éveket biztosítsunk.

Többben jelezték, hogy bírósághoz fordulnak, perelik a nyugdíjpénztárt, mert nehezményezik, hogy az új nyugdíjhatározatok jogukban sértik őket – fogalmazott Csépi Éva Andrea parlamenti képviselő.

Erről jut eszembe

„...ez volt a színház. Mindig más volt./ mindig ugyanaz. Örök vágyfolt.” Demény Péter Születésnapra című versének utolsó két sorát idéztem. Ennyi is sejteni, a SZÍNHÁZ volt az ünnepelt. Így, nagybetűsen, és nem valamelyik vagy akarmelyik, hanem mindenik, illetve mindaz, ami és aki Tháliának tulajdonítható, őhozza kapcsolható. Persze pontosítani is lehetne, hiszen a költő, író, szerkesztő arra az alkalomra írta lírai köszöntőjét, és olvasta fel október 17-én Kolozsváron a barátságos Györkös Mátyás Emlékházban, hogy a kiadók, szerzők és interjúalanyok, vagyis a főszereplők lelkes csapata a Prospero könyvsorozat elindításának 20. évfordulóját jubilálta. Hosszú névsort illesztetnek ide, az ötletgazda Demény Péter mellett a beszélgetőkönnyvek névadóját, Balázs Imre Józsefet és a mostani bensőséges ünnepség egyik hajtómotorját, az Abel Kiadó örökmozgó mindenest, Szikszai Attilát is említve. A köteteket korábban megjelentető könyvműhelyek, a Polis és a Komp-Press munkatársait sem kellene felednem. A támogatókat is sorolhatnám, de most nem tudósítást jegyzek, nem akarok leragadni a konkrétumoknál, azokat már azon frissiben sokan leereagálták. Nekem inkább az jutott eszembe, milyen gyakran és mennyiféle módon írunk, beszélünk, elmélkedünk a színházról mostanában. Nyilván az őszi évadkezdés, az új bemutatók és a különféle fesztiválok is erre késztetnek, de ennél azért többről lehet szó, úgy tűnik, hogy a színházi jelenségek újra nagyobb súllyal jelentkeznek a köztudatban. Hogy miért, azon valószínűleg a szakemberek máris rágódnak, de persze az is könnyen lehet, hogy csak bennem alakult ki ilyen szerű benyomás, és Thália az Thália, ő mindig fontos volt, mindig vitákat kavart, és ez örökre így marad. De tény, hogy azoknak a színművészeknek, operaénekeseknek, rendezőknek jelentős hányada, akikről az eltelt két évtized alatt több mint harminc kiadvány látott napvilágot, ott volt a kolozsvári összejövetelen, és meghatottan nosztalgizva, vidáman anekdotázva, az író, újságíró, színházi szakíró szerzőkkel kvaterkázva sok mindent felelevenítettek pályájukról, társulataik életéről s ezeken keresztül a SZÍNHÁZ „mindig más és mindig ugyanazon” erdélyi, magyarországi megnyilatkozásairól. Színházi anekdotákból különben adott egy kis ízelítőt is a születésnap találkozókatalógusa. És egy újabb kötet is a jelenlevők elé került. A friss Prospero-könyv alanya, a már közel négy évtizede Magyarországra áttelepült Á. Toszó Ilona a könyvszerkesztő Deménnyel társalogva, „élőben” is felidézte itthoni színészi pályaképét. Az anyaországban már csak családjának élt, szép hivatását ott nem folytatta. Ez nem egyedi eset, az áttelepülés sokjára nemegyszer okozott törést a színészi pályákon. Ennél a jelenségnél most nem időzöm. De hosszabb elmélkedést is igényelne valamikor. A kötet Bernard Shaw-tól származó mottóját azonban idemácsolom: „A színház nem egy tündérvilág, hanem kettő. Az egyik a közönségé, amikor a függöny felgördül. A másik, amelyet a közönség sohasem ismer meg, a színpadi embereké, a színészeké, amikor a függöny legördül.” Ezekről a dolgokról a Prospero-kötetekben sokan vallottak, őszintén beszéltek, élvezetesen idézték fel emlékeiket. A marosvásárhelyi színházi világ is gyakran életre kelt a könyvek lapjain és fotómellékleteiben. Nemcsak azért, mert az eddigi sorozat mintegy negyede vásárhelyi színészegyenységeket hozott olvasóközönségbe, hanem azért is, mivel a megszólaltatottak nagy többségét az itteni színiakadémia indította el a pályán. Toszó Ila, akire az idősebb színházkedvelők bizonyára jól emlékeznek, még a gyerekegyüttés legendás előadását, a Biborkáné lányát is felvette színházi bemutatói sorába.

Remélhetőleg az emlékidéző jubileum után is folytatódik a könyvsorozat. Kötetbe kívánkozó kiváló színészegyenységek továbbra is vannak, példás életművek kiteljesednek ezután is, és amint az eddigi kiadványok is tanúsítják, a munkásságukat, életpályájukat kirajzoló beszélgetőtársak ugyancsak akadnak városunkban is. A mai Tompa Miklós Társulat pedig, amely immár a 80. évadába lépett, biztos igyekszik majd elősegíteni a potenciális „alanyok” ilyenszerű érvényesülésének lehetőségét is. Mindannyiunknak sikeres évadot kívánok! (N.M.K.)

Az oktatást segítő, korszerű felszerelésekkel látják el az iskolát

Megújuló tanintézetek Marosszentgyörgyön

A tanévkezdésre megújult a marosszentgyörgyi Szent György Általános Iskola tornaterme, egy nyertes pályázatnak köszönhetően pedig folyamatban van a község központjában lévő tanintézet új, korszerű bútorzattal, valamint az oktatást segítő digitális eszközökkel való felszerelése. Emellett a Bambi óvoda épülete is új köntösbe öltözik, ezen már a nyár óta dolgozik a kivitelező.

Menyhárt Borbála

Saját költségvetésből újította fel az iskolakezdésre a Szent György Általános Iskola tornatermét a marosszentgyörgyi önkormányzat – újságolta ottjártunkkor Sófalvi Szabolcs polgármester. A régi, negyvenéves parkettát korszerű, tartós, Tarkett típusú gumírozott padlózatra cserélték, ugyanakkor a teremben lévő lámpatesteket is kicserélték. A teljes munkálatra több mint százezer lejt költöttek a helyi költségvetésből.

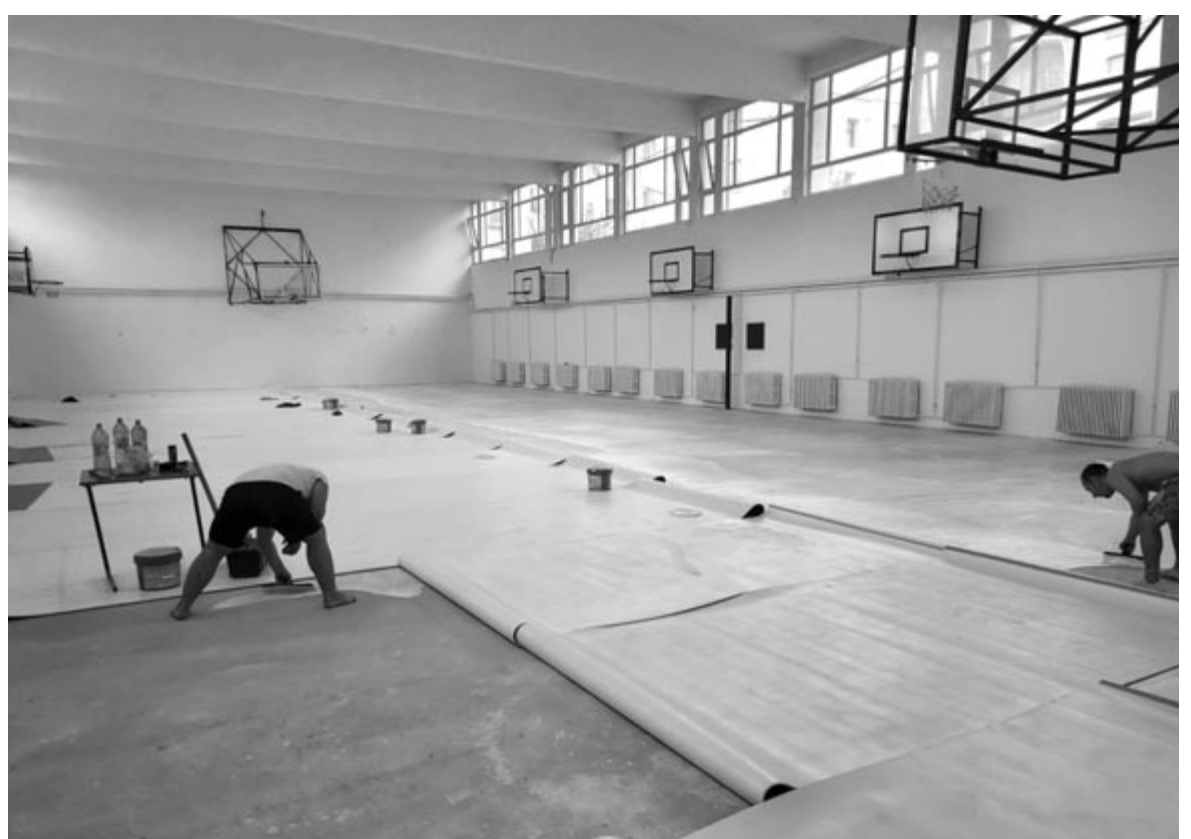
A tornaterem felújítása mellett európai uniós forrásokból új, modern bútorzattal és az oktatást hatékonyabbá, élvezhetőbbé és szemléletesebbé tevő felszerelésekkel látják el az iskolát. Sófalvi Szabolcs elmondta, úgy tervezték, hogy ezt a projektet szakaszokban valósítják meg, úgy, hogy a lehető legkevésbé zavarja az oktatási fo-

lyamatot, amíg az egyik osztálytermet felszerelik, addig a diákokat átköltöztetik egy másik terembe. Az egymillió lej értékű nyertes pályázat révén minden tanterem megújul, új bútorzatra cserélik a régit, a szaktermeket (biológia, kémia, fizika, pszichológia) az oktatást segítő felszereléssel látják el, új okoskivetítőket, háromdimenziós térképeket szereztek be, az informatikateremben pedig új számítógépek állnak majd a diákok rendelkezésére. A tornaterembe is új felszereléseket vásároltak a projekt részeként. Így az év végéig teljesen megújul az iskola felszereltsége.

Marosszentgyörgyön nem ez az első ilyen pályázat, hiszen alig több mint két évvel ezelőtt az elsők között volt a romániai községek szintjén, ahol a helyi iskolák minden osztálytermébe sikerült okostáblákat szerelni, laptopokat biztosítottak az oktatóknak és táblagépeket a diákoknak, mindezt szintén egy nagyszabású európai uniós pályázat révén.

Költséghatékonyra teszik a Bambi óvoda épületét

Hogy a legapróbb marosszentgyörgyiek is a legjobb körülmények között tanulhassanak, a Marosszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal egy nyertes európai uniós pályázat révén július elején elkezdte a főút mentén lévő, több mint százhusz gyereket befogadó Bambi óvoda

épületének korszerűsítését. A közel hárommillió lej értékű beruházás az óvodaépület energetikai hatékonyságát növeli, aminek következtében, a számítások szerint, mintegy hatvanöt százalékkal csökkennek majd az épület fenntartásával járó havi költségek.

A pályázat részeként különleges, háromrétegű nyílászárókra cserél-

ték az ablakokat, ezáltal a hővesztés szintje nullára csökken. Az épület fűtését, illetve a meleg víz előállítását alternatív erőforrások használatával oldják meg, napelemeket, valamint úgynevezett hőcserélő fűtőtesteket szerelnek. Szigetelik a külső falakat, a tetőzetet, valamint az épület alapját, a termekbe költségtakarékos LED

világítótesteket, a mosdókba pedig mozgásérzékelő csapokat szerelnek. A szeptemberi tanévkezdéskor az emeleti részről két óvodai csoportot átköltöztettek egy szomszédos épületbe, a többi négy csoporttal pedig a Bambi épületben, a már megújult alsó emeleten és a földszinten foglalkoznak az óvónok.

„Együtt a tánc erejével”

Külhoni néptáncszínházak és népszerű budapesti együttesek a Határtalan Táncfőváros programjában

A Határtalan Táncfőváros műsorsorozatát október 25–27. között rendezik meg a Hagyományok Házában. A határon túli hivatásos magyar néptáncgyütteseket ebben az évben a nyáradszeredai Bekecs Néptáncszínház és a sepsiszentgyörgyi Háromszék Táncszínház képviseli.

Az immár hagyománnyá váló Határtalan Táncfőváros három napját a Magyar Táncművészeti Egyetem fiataljai nyitják. A műsorok bepillantást enged a képzés színességébe, megmutatja az autentikus táncanyagok hiteles elsajátítását, valamint a táncszínházi koreográfia magas fokú előadását.

Ezt követően a Bekecs Néptáncszínház *A helység kalapácsa* (fotó) című néptánckomédiájával lép színpadra. A Petőfi Sándor azonos című műve alapján készült feldolgozást Benő Barna-Zsolt, az intézmény igazgatója ismerteti.

„A táncjátékot az előző év tavaszán mutattuk be, sikerét az is igazolja, hogy több mint harmincszor játszottunk azóta a Kárpát-medencében. Az Erdélyi Hivatásos Táncgyüttesek Találkozóján is ezzel az összeállítással mutatkoztunk be, s talán ez is hozzájárult, hogy ezt a produkciót hívta meg a Hagyományok Háza. A darab rendező-koreográfusa Györfi Csaba, a színház művészeti vezetője. A Petőfi-émlék-év is motiválta a választást, ezzel kívántunk tisztelni a nagy költő életműve előtt. Nagyon megtetszett az újabb vidám darab, mivel már előtte is próbálkoztunk tánckomédi-

ával, akkor Örkény István *Tóték* című tragikomédiáját dolgoztuk fel. Petőfi kifinomult humora – a tánc nyelvén – a székely közönség körében is megértésre talált, reméljük, a fővárosi közönség is élvezni fogja.”

A második napon egy már klasszikusnak számító produkciót, a Magyar Állami Népi Együttes *Nap-legendá* előadását láthatja a közönség, amiért Mihályi Gábor, a produkció rendező-koreográfusa 2000-ben a Magyar Táncművészek Szövetségétől „Az évad legjobb alkotója” díjat kapta. A régóta nagy sikerrel játszott előadás zenei anyagát Nikola Parov zeneszerző segítségével újrhangszerelték erre az alkalomra, hogy a mai, jó minőségű zenehallgatáshoz szokott fülek számára még kifinomultabb élményt nyújtson. „A 25 évvel ezelőtti hangtechnika szavatossága lejárt, rettenetes nagyot fejlődött az audiotechnika azóta” – indokolja a döntést Nikola Parov. A korábban akár napokig tartó, nagyzenekaros felvételek helyett mára már digitálisan rögzített hangminták is az eredeti zenei anyagba kerülhettek, erősítve ezzel az új hangzást. Pár új dal is helyet kapott, de megőrizték az eredeti koncepciót, hogy a tánc lendülete adja meg az ívét ennek a sodró erejű, a magyar néptánc legerőteljesebb mozdulatait felsorakoztató, időtálló produkciónak.

A háromnapos fesztivált a Háromszék Táncszínház *Hazától hazáig* című folklórelőadása zárja. Virág Endre igazgató mutatja be a produkciót.

„A Hazától hazáig előadást 2023-

ben mutattuk be, megvalósításának az ötlete egy évvel korábban született. Magyarországon találkoztam Módos Máté Junior Prima-díjas, aransarkantyús táncművésszel, a Magyar Állami Népi Együttes táncosával. Korábban láttam tőle az országos szőlőtáncfesztiválon egy tánckezdő szőlőtáncot, bukovinai silladrit, s mind a művész mozgása, mind az egyénisége mély hatást gyakorolt rám. Egy hosszabb be-

szelgetést követően mint külső koreográfust kértem fel egy produkció elkészítésére. Azt kértem, hogy az előadásban ne legyenek erdélyi anyagok, mivel úgy éreztem, hogy a táncszínház művészeinek javára válik, ha egy más mozgásstílusban is megmértetik magukat, s tánctechnikájukat is fejlesztik. Így állt össze az előadás alföldi, kárpátaljai és felvidéki táncokkal. Megtiszteltetés számunkra a fővárosi fellépés,

s nem is ismeretlen a fesztivál: 2021-ben a *Tiszta* című táncszínházi produkcióval mutatkoztunk be. Miután hazaértünk, még számos feladat vár ránk, a kolozsvári, Maros-környéki fellépéseket említhetem, s ne feledkezzünk meg a sepsiszentgyörgyi 34. Népzene- és Néptáncfővárosról sem!”

Információk: <https://hagyományokháza.hu/hu/hatartalan-tancfovaros>

Lenuța gyerekként semmitől sem tartott úgy, mint a büntetéshajvágástól. A szülei gyakran riogatták ezzel, ha nem viselkedett az elvárásaiknak megfelelően, vagy rossz jegyet hozott az iskolából, de sosem váltották valóra a fenyegetést. Egy játszótársra azonban, akivel szomszédok is voltak, nemegyszer szenvedte el a fenyegetést ezt a verésnél is ijesztőbbnek tűnő, tartós nyomot hagyó formáját, talán ezért is érezte úgy, hogy ő sem úszhatja meg mindig hétvégi szobafogsággal vagy édes-ségmegvonással az elkövetett hibákat.

– Sosem kerestem a bajt, nem okoztam szándékosan galibát, sőt már egészen kiskoromban, óvodáskor előtt megtanultam, hogy ha a felnőttek beszélgetnek, nekem kötelező csendben maradnom – kezdte történetét szigorú arcú, szelíd tekintetű ismerősöm, aki ragaszkodott hozzá, hogy az életkorát ne említsem. – Ha néha vendégségbe vittek a szüleim, a házigazdák gyerekeivel is csak suttogva mertem szót váltani, hiába biztattak, hogy kacagjak, kiabáljak, ahogy ők. A visszafogottságom miatt nem is szerettek velem barátkozni a velem egykorúak, Mónika kivételével, akivel közös udvaron laktunk. Minden szabadidőnket együtt töltöttük, ennek köszönhetően, hogy folyékonyan beszéltek magyarul. Mónika szülei vasfegyelmet tartottak otthon, és olyan apróságért is megbüntették a lányukat, ha a megengedettnél pár perccel többet maradt kint játszani. Azt is megtiltották neki, hogy bármit elfogadjon másoktól, így az egyik hajnyírás akarata ellenére éppen anyuék idézték elő, amikor megkínálták a barátnőmet a piacról frissen vásárolt eperrel. Mónikának amúgy is rövid, fiús frizurája volt, de amikor bele-nyestek, egészen háborzongató látványt nyújtott, legalábbis számomra. A szüleim

talán nem is sejtették, mennyire szorongok ezektől a helyzetektől, jólesik azt hinni, hogy nem szándékosan okoztak rémálmokat a fenyegetéseikkel.

– Tényleg rémálmaid voltak? – szoltam közbe.

– Ne tud meg, milyenek – nézett rám firkészen Lenuța, mint aki nincs egészen meggyőződve arról, hogy érdemes megosztani velem ezeket a megéleket. – Legtöbbször menekültem valakitől vagy valakiktől – néha képzelte lényektől, máskor anyuétól vagy éppen Mónika szüleitől –, és mindig akkor ébredtem fel,

amikor az üldözőimnek sikerült elkapniuk. Rengeteg kilométert „lefuthattam” így álomban, és amikor csengetett az ébresztőóra, rendszerint olyan fáradtnak éreztem magam, mintha tényleg megtettem volna a végtelennek tűnő távokat. Tinédzserkoromban sem szabadult a tudatom vagy tudatalattim ezektől a különös történésektől. Ha a lányomnak lennének ilyen, visszatérő álmokban konkretizálódó félelmei, mindenképpen elvinném egy segítő szakemberhez, az én gyerek- és fiatalkoromban azonban az volt a mentalitás, hogy pszichológushoz csak az elmebeteg jár. A szüleimet hidegen hagyta, hogy mi játszódik le a lelkemben, őket csak a szemmel látható dolgok érdekelték, elsősorban az, hogy a teljesítményem minden téren összhangban legyen az elvárásaikkal. Az iskola elvégzése után szálltam először szembe velük. Azt akarták, hogy egyetemre menjek, én azonban pontosan tudtam, hogy nem az lesz az utam. Mó-

Rémálmok kilométerekben

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

nika ezzel szemben fejet hajtott a felnőttsgor előtt, vagy talán egyféle titkolt szabadságvágy is hajtotta, mindenesetre sikeresen felvételizett Kolozsvárra az állatorvosi egyetemre, és sebbel-lobbal el is költözött otthonról. A fizikai távolság rányomta a bélyegét a kapcsolatunkra, így egészen magamra maradtam a vágy- és rémálmaimmal.

– Mire vágtyál?

– Arra, hogy fodrászno legyek. Anyu nővére segített anyagilag, hogy el tudjam végezni az ehhez szükséges tanfolyamot, mi több, abban az időben nála is laktam, mert a szü-

leim hallani sem akartak rólam a döntésem miatt. A nagynéném egy sikertelen házasság után egyedül élt, gyermeke nem született, de engem mindig pártfogolt. Életem talán legbékésebb hónapjait töltöttem nála, úgy, hogy anyuék közben szinte egyáltalán nem tartottam a kapcsolatot. Az ő segítségével találtam állást is, nem sokkal azután, hogy meglett a szakképzettségemet igazoló oklevél. Nagyon szerettem abban a szalonban dolgozni. Egy harmadik emeleti tömbházlakásban rendezték be, három fodrásszal, egy kozmetikussal és egy manikűrössel működött. Összetartó csapat volt, és a lányok engem is hamar befogadtak. Jó fél évvel az alkalmazásom után sikerült annyi pénzt megtakarítanom a fizetésemből, hogy kibéreljek egy garzont. Akkor már komoly párok kapcsolatban voltam, így mindenképpen szükséges volt ez a lépés, de a nagynénémel továbbra is gyakran találkoztunk. Aztán történt valami – aminek ugyanúgy meg kel-

lett történnie, mint minden másnak az életemben, még ha ezt nehezen láttam is be –, és a szalonból távoznom kellett.

– Elmeséled? – kérdeztem a hirtelen beálló, feszült csendben.

– Mindig igyekeztem a vendégek kedvében járni, az igényeiknek a legjobb tudásom szerint megfelelni. Egyszer mégis ellent kellett mondanom egy fontos kliensnek, aki a tulajdonos közeli barátja volt. Két kisiskoláskorú fiával érkezett hozzánk az a férfi, és az volt az utasítása, hogy nyírjuk kopaszra a gyerekeket, mégpedig büntetésből, mert más módszerrel fegyelmezhetetlenek. Mindkét lurkót rázta a zokogás, az apjuknak azonban esze ágában sem volt megkönyörülni rajtuk. Az egyik gyereket nekem kellett volna megkopasztani, én azonban vissza utasítottam. Aznap az egyik fodrász kollégám szabadnapos volt, így rajtam kívül nem volt más opció, az apa ugyanis sietett, és azt akarta, hogy a fiaival egyszerre végezzenek. Végül a bent lévő kollégámra maradt mindkettő, én pedig vettem a kabátom, és leléptem. Volt még pár kliensem aznapra, de tudtam, hogy akkor sem vagyok képes végignézni a „terrorakció”. Nem telt el egy óra a távozásom után, és már hívott a főnököm, hogy tudomra adja: kereshetek új munkahelyet. Azóta egész más területen, a kereskedelemben dolgozom. Van egy gyönyörű nagylányom és egy nagyszerű, csupa szív párom, akivel végre igazán boldog vagyok.

– A gyerekkori rémálmoktól sikerült megszabadulnod? – kockáztattam meg egy utolsó kérdést.

– Meg-megküzdöm még velük, de egyre ritkábban. Mindenesetre most már nem úgy ébredek reggelente, mint aki éppen lefutott egy maratont.

Szerkeszti: Benedek István

Stratégiai partnerséget kötött a Mol csoport és a Turkish Petroleum

Szándéknyilatkozatot írt alá a Mol csoport és a Turkish Petroleum Corporation (TPAO) Isztambulban arról, hogy stratégiai partnereként működnek együtt a szénhidrogén-kutatás és -termelés területén – tájékoztatta a Mol múlt szerdán az MTI-t.

A közlemény szerint az eddigi sikeres közös nemzetközi projektek után a vállalatok ezzel új szintre emelik együttműködésüket Törökországban a kutatás, valamint egyéb régiók és projektek terén.

A szándéknyilatkozattal a Mol csoport és a Turkish Petroleum kifejezik törekvésüket az együttműködésre, ehhez tapasztalatuk, technikai és kereskedelmi ismereteik, technikájuk és anyagi forrásaik révén kívánnak közösen hozzájárulni. Emellett a nyilatkozat további lehetséges közös részvételre is vonatkozik kutatási, mezőfejlesztési és termelési projektekben a Kaszpi-tenger térségében, Törökországban, Észak-Afrikában és a Közel-Keleten, valamint Kelet-Közép-Európában.

A szándéknyilatkozatot Isztambulban írta alá Hernádi Zsolt, a Mol csoport elnök-vezérigazgatója és

Ahmet Türkoglu, a Turkish Petroleum Corporation elnök-vezérigazgatója.

Hernádi Zsolt a közlemény szerint hangsúlyozta: a partnerség az olaj- és gázkutatás területén új távlatot nyithat a vállalat nemzetközi portfóliójának bővítéséhez és ezáltal hozzájárulhat Kelet-Közép-Európa energiaellátás-biztonságához és versenyképességéhez.

A Mol csoport és a Turkish Petroleum vegyesvállalati partnereként működnek együtt szénhidrogén-kutatási és termelési projektekben Azerbajdzsánban az Azeri-Chirag-Deepwater Gunashli (ACG) mezőben, valamint az oroszországi Baitugan-mezőben.

Az új stratégiai együttműködés összhangban van a Mol csoport frissített stratégiájával. Annak érdekében, hogy a következő öt évben legalább napi 90 ezer hordó olajgyenértéknek megfelelő mennyiséget termeljen ki, a vállalat kutatás-termelés divíziója tovább kívánja erősíteni nemzetközi portfólióját és stratégiai partnerkapcsolatok kialakítására törekszik – hangsúlyozta a közleményében a Mol. (MTI)

Felavatták Bukarestben a magyar Aeroplex repülőgép-karbantartó bázisát

Magyarország és Románia gazdasági minisztere felavatta Bukarestben csütörtökön az Aeroplex Közép-európai Kft. repülőgép-karbantartó bázisát, amelyet a magyar szolgáltató a román Romaeróval együttműködve alakított ki.

Nagy Márton köszöntőjében rámutatott: folyamatosan növekszik a légi közlekedés szerepe az országok versenyképességének és konnektivitásának erősítésében, ezt felismerve döntött a kormány Magyarország légi kapujának, a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérnek a visszavásárlásáról.

A nemzetgazdasági miniszter kifejezte reményét, hogy a nemzetközileg sikeres magyar Aeroplex regionális terjeszkedése nem áll meg Bukarestnél, kétoldalú együttműködések révén egész Kelet-Közép-Európára kiterjeszti légi jármű-karbantartási szolgáltatásait.

Elmondta: a bukaresti bázissal egy új, kiemelt jelentőségű piacra lépett be a Aeroplex: Romániában ugyanis 17 nemzetközi repülőtér működik és 11 légitársaság rendelkezik székhellyel. Másrészt a cég így jelentősen növeli szakképzett munkaerő kapacitását is.

A magyar közmédiának nyilatkozva Nagy Márton rámutatott: „ez nem autójavítás”, ebben az ágazatban nagyon kevés szakember van, nagy a kereslet irántuk, ezért is fontos az Aeroplex számára megtartani a Romaeró szakembereit.

„Itt egy kelet-közép-európai együttműködésnek lehetünk a szemtanúi, a magyar-román kapcsolatok növekedésének egy olyan üzletágban, ami a jövő üzletága. Tudjuk nagyon jól, hogy a repülőgép-forgalom – mind az utasforgalom, mind az áruszállítás –

növekszik, tehát az ilyen típusú repülőgépek a karbantartására nagyobb lesz az igény” – fogalmazott a miniszter, hozzátéve: ezt a piaci igényt tovább növeli az, hogy az új repülőgépek előállításuk lassul mind a Boeing, mind az Airbus esetében.

Stefan-Radu Oprea román gazdasági, vállalkozásfejlesztési és turisztikai miniszter köszöntőjében rámutatott: sokan szerették volna megkaparintani a bajba jutott Romaeró „ingatlanpiaci kincsét” Bukarestben, ugyanis a főváros legkeresettebb északi térségében található, de a cég vezetőivel együtt azért kérték csődvédelmet, hogy az évszázados múltú Romaerót meg tudják tartani a repülőgépipar számára.

Örömet fejezte ki, hogy a magyar állami vállalattal „szerencsés pillanatban” megvalósult összefogás révén sikerült megmenteni a román állami tulajdonban lévő Romaerót. A román tárcavezető szerint a vállalat „részvényeseinek”, vagyis a román adófizetőknek is az az érdekük, hogy a Băneasa repülőtér melletti telken repülőgépeket és ne irodaházakat építsenek.

Az Aeroplex májusban kötött megállapodást a Romaeróval, melynek értelmében az Aeroplex a Romaeró Băneasa repülőtérén található infrastruktúráját, létesítményeit, eszközparkját és szakembergárdáját bevonva hajt végre karbantartásokat megrendelői részére.

Az Aeroplex első bukaresti kliense a litván KlasJet chartertársaság, amely négy repülőgép karbantartására kötött szerződést, az elsőnek, amelyen október elsején kezdtek dolgozni, már be is fejeződött az átvizsgálása. (MTI)

Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter beszédet mond az Aeroplex Közép-európai Kft. bukaresti repülőgép-karbantartó bázisának avatásán. MTI/Baranyi Ildikó

Csökkenő infláció, növekvő üzemanyagárak

Meg kell húzni a nadrágszíjat!

Nagy-Bodó Szilárd

Az Országos Statisztikai Intézet adatai szerint szeptemberben 4,62 százalékkal csökkent az éves inflációs ráta Romániában. A hírek lehet örövendeni, azonban azt is látni kell, hogy az üzemanyagok ára a közel-keleti konfliktus hatására emelkedik, továbbá arra is fel kell készülni, hogy jövőben a kormány kénytelen lesz megszorító intézkedéseket bevezetni a költségvetési hiány csökkentése érdekében.

A Román Nemzeti Bank nagy erőfeszítéseket tesz és tett annak érdekében, hogy az inflációt csökkenő trenden tudja tartani; ebben sikereket ért el, annak ellenére is, hogy a kormány a választási költségvetéssel és költségekkel nem segít ebben, mutatott rá dr. Rácz Béla Gergely közgazdász, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kara dékánhelyettese, aki rávilágított arra, hogy mind a tavalyi, mind az idén nyári szinthez képest csökkent az országban az inflációs ráta.

A szakértő arra is kitért, hogy az

üzemanyaár növekedése a világpiacon a folyamatok miatt következett be, októberben eddig már négyszer emelkedett az árak a benzinkutaknál. A piac már beázta az orosz-ukrán háború hatásait, ami miatt most növekednek az árak, az a közel-keleti konfliktus. Az Izrael-Irán-Libanon térséghez nagyon közel van a Hormuzi-szoros, amelyen keresztül az üzemanyag Európába érkezik, ha ott problémák jelentkeznek, azoknak súlyos következményei lehetnek az üzemanyag-ellátásra, ezt árazza be most a piac, emelte ki a közgazdász, hozzátéve, hogy megállítása szerint ez csak időleges hatás, nem kell attól tartani, hogy tartósan fennmarad az üzemanyag drágulása, hiszen amikor tisztábban fogjuk látni, hogyan alakul a közel-keleti háborús helyzet, azt a piacok is jobban be fogják tudni árazni.

Az európai uniós pénzek kapcsán is több a kérdőjel. Marcel Ciolacu miniszterelnök egy interjúban úgy fogalmazott, hogy az ország egy európai EU-s pénzt sem fog elveszíteni, ezzel szemben olyanról is hallani, hogy 1,1 milli-

árd eurót nem fog tudni lehívni Románia. Azt egyelőre nem lehet megmondani, hogy milyen arányban fogja tudni lehívni az ország az uniós pénzeket, vagy hogy mennyit nem sikerül megszerezni, mondta dr. Rácz Béla Gergely, hozzátéve, hogy értelemszerűen a kormányzó párt azt kell mondja, hogy egy eurót sem fognak elveszíteni. Továbbá az Európai Bizottság is figyel arra, hogy ne mondjon olyat, amivel egyértelművé teszi, hogy ez a pénz elveszett, hiszen egyrészt nem akar beleavatkozni a romániai választásokba, másrészt ez még nem dőlt el. Vannak olyan projektek az európai uniós alapokból, például az úgynevezett PNRR-ből, ahol bizonyos mérföldköveket teljesíteni kell, hogy ezek a pénzek lehívhatók legyenek. Több olyan romániai projekt is van, ahol ezek a mérföldkövek, kritériumok nem teljesültek, vagy csak részlegesen valósultak meg. Így fennáll annak a kockázata, hogy az ország ezen összegek egy részét elveszíti, de egyelőre ez kockázat, és nem egy véglegesen eldöntött tény, fogalmazott dr. Rácz Béla Gergely.

Dr. Rácz Béla Gergely

Fotó: archív

A jövőre tekintve a szakember úgy vélekedett, hogy a választások után a kormánynak nem lesz más választása, mint a nadrágszija meghúszása, ez helyénvaló. Az elmúlt években túl laza volt. Folyamatosan háborús gazdasági környezetről beszélünk, az Európai Unió gazdasági növekedése relatív alacsony, nagyon sok egyensúlytalanság jellemzi Románia költségvetését is, ennek ellenére az 5% körüli infláció mellett az átlagberek 12–17%-kal emelkedtek, ilyenformán ki lehet je-

lenten, hogy természetesen nem mindenkinek, de átlagosan jó évek voltak, nyomatékossította a közgazdász. Tehát az átlagberek az inflációnál sokkal gyorsabban növekedtek, minden bizonnyal ennek lesz vége a választások után, mert ennek is az eredménye, hogy a költségvetés olyan egyensúlytalanságokkal küzd, amelyekkel már tovább nem tud megbirkózni, és ezért szükséges olyan intézkedéseket hozni, amelyekkel fenntarthatóvá teszik Románia költségvetését.

Mit jelent napjainkban az internetes biztonság?

– AI, klónozás, jog, profilozás –

Milyen csalásoknak vagyunk kitéve az interneten, mi történik a fotóinkkal, feltört fiókjainkkal? Mit jelent az internetes biztonság, egyáltalán létezik-e ilyen? Mennyire vannak kitéve a fiatalok és a felnőttek az internetes csalásoknak, az úgynevezett cyberbullyingnak?

Tasnády Ádám

Ezekre a kérdésekre kerestük a választ a Marosvásárhelyi Rádióban **dr. Baracsi Katalin** internetjogással, aki tizenöt éve tart interaktív foglalkozásokat, tréninget gyerekeknek, fiataloknak, szülőknek, tanároknak, szakembereknek, és készít képzési anyagokat a tudatos és biztonságos internet-használatról, jogi, pszichológiai, technikai hatásairól és lehetőségeiről. Előadásaiban kitér az online tér veszélyeire, azok elkerülésére, valamint az online és offline töltött idő egyensúlyának megtalálására.

– *Mi a feladata az internetjogásznak? Én még nem hallottam erről a kifejezésről.*

– Egy kicsit furcsán hangzik, egyébként maga a média hívta életre ezt a megnevezést, mert a televíziós szereplésnél karakterkorlátok vannak, ami a bemutatkozást illeti. Nálam nem tudták volna kiírni a foglalkozásom teljes megnevezését, mivel három sorból áll. Mire ezt bementem vagy elolvastam a néző, műsorvezető, addigra véget is érte a beszélgetés. Úgyhogy szerettem volna egy olyan dolgot kitalálni, amiben megjelenik az, hogy jogász vagyok, és az internet világával foglalkozom. Ebből az ötvözetből született meg ez a szó, a gyakorlatban azt jelenti, hogy nem vagyok ügyvéd, tehát egyéni ügyekkel nem foglalkozom. Addig a pontig tudok kísérni bárkit, ameddig mondjuk esetleg rendőrségi feljelentést kell tennie, segítséget kell kérnie. Ezeket a folyamatokat el tudom neki magyarázni, de ha mondjuk ebből bírósági ügy lesz, rendőrségi kihallgatás, akkor gyakorló ügyvédre van szüksége az illetőnek. Azt gondolom, fontos, hogy az emberek tudjanak a megelőzésről – hogy hol nem szabad például felelőtlenül kattintani, hogyan vegyünk észre, ha valaki át akar ejteni bennünket –, ahogy a való életben nemet mondunk egy általunk nem kedvelt ételre, ruhára, úgy az interneten

is élhetünk a negatív válasszal. Semmi baj nem lesz, ha azt mondjuk, számunkra ez kínos, kellemetlen.

– *Definiáljuk a digitális csalást, illetve milyen típusú csalások a leggyakoribbak jelenleg az interneten?*

– Ez egy végtelen lista kezd lenni az utóbbi időben. Október a kiberbiztonság hónapja az egész európai kontinensen, és nemcsak Európában, hanem a nagyvilágban is nagyon sokan csatlakoznak a kezdeményezéshez. Egész hónapban szakmai rendezvényeken, figyelemfelhívó plakátokon, kampányokon beszélnek arról, hogy mi kell a tudatos és felelős nethasználathoz. Ennek a hónapnak minden évben van egy témája, az idén a csalás van a középpontban.

A szakember elmondta, általában egyszerű dologból indul ki egy csalás: kapunk egy hivatalosnak tűnő e-mailt, melyben lemásolják egy hivatalos intézmény logóját, a hivatali nyelvezetet.

Ezek a klasszikus csalások kinőtték magukat. Korábban jól észre lehetett venni a hibákat, mondjuk rossz volt az e-mail-cím, megváltoztattak bizonyos betűket, a végződéket, az egyik mondatban tegeztek, a másikban magáztak. Jelenleg majdnem tökéletesek ezek a logók, a nyelvezetnél nem feltétlenül Google-fordítót használnak, hanem mesterséges intelligenciát. Már nem csak írásbeli csalások vannak, hanem hangalapú, úgynevezett hangklónozásos csalások is léteznek.

– *Ezt hogyan kell elképzelni?*

– Mondjuk felhívják a bankjától, és azt mondják, valami kellemetlen dolog történt, a bank csak akkor tudja visszafordítani a műveletet, ha megadjuk a belépési adatainkat. Másik példa: valamelyik szerettünk segítséget kér tőlünk, ez is a csalások egy új keletű változata. Egy illető felhívja a szerettünket, és azt mondja, most azonnal nagyobb összegre lenne szükség ahhoz, hogy ezt a helyzetet megoldjuk. Az újdonság ebben az, hogy a mesterséges intelligencia segítségével már nem egy „ismeretlen” fog telefonálni, hanem mondjuk az édesanyám hangján valaki. Egy tapasztalt csalónak 10 másodperc is elég a hangunkból, és máris történetet gyárt belőle. Sajnos, mi, felhasználók vagyunk a leggyengébb láncszemek.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

– *Kik a leginkább érintettek? Van-e olyan korosztály, amely kifejezetten ki van téve ezeknek a csalásoknak?*

– Néhány évvel ezelőtt erre a kérdésre még azt válaszoltam volna, hogy a gyerekek és a senior korosztály. De az a helyzet, hogy mostanság a csalók, illetve a csalóhálózatok nem válogatnak, mindenkinél próbálkoznak, hiszen a mesterséges intelligencia és a technológia fejlődése az ő malmukra hajtja a vizet. Mindannyian ki vagyunk szolgáltatva, viszont az emberek nagy része lehetetlenségi mítoszban él, azt gondolja, én úgyis kellőképpen éber vagyok, észre fogom venni ezeket a dolgokat, engem nem lehet átverni stb.

– *Ha egy napig a világ legjobb etikus hackere lenne, hogyan használná a tudását az online világ biztonságosabbá tételére?*

– Szerintem az etikus hackerség jó dolog lenne, vannak bizonyos részei ennek a digitális világnak, amit szívesen kipróbálnék. Például keresnék egy olyan szektort, amiről azt gondolom, hogy nagyon sokan használják. Etikus hackerként megvizsgálom, hogy

hol vannak a sérülékeny pontjai, hol támadható, hol válhat kiszolgáltatottá, és együttműködnék azzal a céggel.

– *Ha csak egyetlen tanácsot adhatna egy tinédzsernek az internetes biztonságról, mi lenne az?*

– Gondolkodj, mielőtt kattintasz!
– *Mondjon el egy olyan általánosan elterjedt félelmet az internetes biztonságról, amit túlreagálnak tart, és egy olyat, amit a legtöbben alulértékelnek.*

– Kezdjük az alulértékeléssel. Az emberektől, korosztálytól függetlenül, mindig meg szoktam kérdezni, hogy mit nevezünk személyes adatnak. Azt válaszolják, hogy hát a lakcím, a telefonszám, az e-mail-cím, a bankkártyás PIN-kódok. Mindig kimaradnak a róluk készült képek és videók. És amit túlbecsülnek az emberek: hogy tudják kontrollálni a képernyőidejüket. Többnyire mindenki azt mondja: én ezt jól használom. Pedig életkortól függetlenül valószínűleg sokkal többet nyomkodjuk az eszközt, mint amennyit bevallunk.

A józan ész programja

1. Esélyt és támogatást a fiatal családoknak!

Több bölcsődét a gyerekeknek, rugalmas munkavégzést a fiatal anyáknak, lakástámogatást a családoknak.

2. Mindent a diákokért!

Kevesebb tanórát és több tehetséggondozást. Erősebb szakoktatást, méltányos érettségit, jobb románnyelv-tanítást.

3. A betegek érdeke az első!

Elektronikus várólistákat a kórházi sorok helyett. Háziorvost minden településen. Bizalmat és támogatást a pályakezdő orvosoknak, nem rezidens vizsgát.

4. Megbecsülést az adófizetőknek, erőt a vállalkozóknak!

Legyen rend: az ügyeseket segítsék, az ügyeskedőket büntessék. A polgár nem postás. Kevesebb adót a munkára. Több hitelt és pályázati támogatást a vállalkozásoknak. Kevesebb multit, több helyit.

5. Többet a polgárnak, kevesebbet az államnak, tiszteletet a magyaroknak!

Szolgáljon, ne szekáljon az állam. Kevesebb papírtologató bürokratát, ingyenes papírokat. Több helyi, és kevesebb bukaresti döntést. Regionális kétnyelvűséget, nem packázást. Visszaszolgáltatást, nem visszaállamosítást.

Scanneld be a QR-kódot, hogy megismerd részletes tervünket!

www.kelemenhunor.ro

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Rendőrségi razziák a megyében

Múlt héten csütörtökön, az esti órákban Dicsőszentmártonban a társadalomellenes cselekmények megelőzése és leküzdése, valamint a polgárok biztonságának szavatolása érdekében összehangolt razziát szervezett a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség, melynek nyomán 35 bírságot szabtak ki a feltárt szabálytalanságok miatt.

A rendőrségi akciók célja többek között az illegális tevékenységekben való részvétellel gyanúsított személyek, a körözött személyek, valamint a szexuális bűnelkövetők nyilvántartásában szereplő személyek azonosítása volt. Ugyanakkor a kereskedelmi társaságok működésének jogszerűségét is vizsgálták, az erdészeti és állatvédelmi bűncselekmények, a lopások és erőszakos bűncselekmények megelőzését és leküzdését, a közúti bűncselekmények megelőzését, különös tekintettel a gyorsajtásra és az alkohol vagy tudatmódosító szerek hatása alatt vezetők kiszűrésére.

Többek között két gazdasági egységre szabtak ki 17.000 lej bírságot a pénztárgépek használatának elmulasztása miatt, 16 bírságot a kóbor kutyák kezelésére vonatkozó, 2001. évi sürgősségi kormányrendelet be nem tartása miatt, 6 szankciót 1.000 lej értékben a veszélyes kutyák tartására vonatkozó szabályok áthágása miatt, ugyanakkor 11 közúti közlekedési bírságot is kiszabtak, összesen 4.800 lej értékben, több személyt pedig további intézkedés céljából a rendőrkapitányságra vittek.

Fotó: Maros Megyei Rendőrség

Hasonló akciókra az elkövetkező időben is sor kerül a törvényes és rendezett léghőbiztosítás érdekében a megye településein.

Őrizetben az ittasan balesetező sofőr

Október 20-án a szászrégeni rendőrök 24 órára őrizetbe vettek egy 24 éves férfit ittas vezetés miatt, miután anyagi kárral járó közúti balesetet okozott.

A szóban forgó személy 6.20 óra körül személygépkocsijával Szászrégenben, a Pandúrok utcában frontálisan két villanyoszlopnak ütközött. Nem sokkal ezt követően egy furgonnak, amelyet egy 43 éves csíkszeredai nő vezetett, és Marosfalu felé tartott, a megrongálódott villanyvezeték a karosszérijárába akadt, és kitért egy távközlési cég faoszlopát. A 24 éves sofőr leheletében az alkoholszonda 0,52 mg/l alkoholkoncentrációt mutatott ki, ezért egészségügyi központba szállították, ahol biológiai mintát vettek tőle, hogy megállapítsák a véralkoholszintjét. A baleset következtében csak anyagi kár keletkezett, a sofőr megtagadta az ellátást. A kivizsgálás a szászrégeni ügyészség felügyelete alatt folytatódik.

Emlékeztetjük a gépkocsivezetőket, hogy a közlekedési szabályok betartása alapvető fontosságú a saját és a körülöttük lévők biztonsága érdekében. Ne fogyasszanak szeszes italt vagy más szert, mielőtt a volán mögé ülnének, és mellőzzenek minden más elfoglaltságot, amely elterelheti figyelmüket vezetés közben! – áll a rendőrség közleményében. (szer)

Tűzmelegelőzési intézkedéseket javasol a tűzoltóság

Fontos a kémények és a villanyhálózat ellenőrzése

A hűvös időszak beköszöntével a tűzoltókat egyre gyakrabban riasztják lakástüzek oltásához. Ezért arra figyelmeztetnek, hogy a kémények tisztítását mielőbb végezzék el, ellenőrizzék az ingatlanok elektromos hálózatát, illetve szereljenek füst- és szén-monoxid-érzékelőt.

A közlemény szerint tavaly a lakástüzek 23%-át hibás vagy improvizált elektromos berendezések okozták. Ezért a kémények megtisztítása és a melegítőkályhák ellenőrzése mellett az elektromos hálózaton keletkező rövidzárlat megelőzése érdekében néhány egyszerű szabályt ismertettek.

– Fontos, hogy semmilyen körülmények között ne használjanak improvizált szerelést.

– Ne engedjék, hogy a gyermekek elektromos berendezésekkel játszanak.

– Ne terheljék túl az elektromos hálózatot több fogyasztó egyidejű használatával.

– Csakis engedélyezett, hozzáértő személyekkel ellenőriztessék a berendezéseket.

– Csak jóváhagyott berendezéseket használjanak.

– Kapcsolják ki az elektromos berendezéseket, ha hosszabb időre távol vannak otthonuktól. A szabályok be nem tartása bármikor tüzesethez vezethet, ezért legyenek óvatosak az elektromos berendezések használatakor! – áll a tűzoltóság közleményében.

Hétfégi lakástüzek a megyében

Október 20-án, vasárnap hajnali 2.30 óra körül a Maros megyei tűzoltókat egy makfalvi házban keletkezett tűz oltásához riasztották. Két tűzoltóautó, egy SMURD-csapat és a település önkéntes tűzoltósága vonult a helyszínre. A tűz nagyjából 250 négyzetméteren terjedt el, a házban kb. 120 négyzetméteren, a melléképületekben 70 négyzetméteren pusztítottak a lángok, két jármű teljesen kiégett.

Ugyancsak vasárnap a Mezőkirályfalva községi Kisnyulas egyik házában kitört tűz oltásához hívták a Maros megyei tűzoltókat. A helyszínre érkeztek a mezőrécsi, a sármási és szászrégeni tűzoltók is, de a tűz átterjedt az egész épületre és egy autóra, fennállt a veszély, hogy a szomszédos épületeket is károsítja. Egy férfi égési sérüléseket szenvedett, a helyszínen lévő személyzet orvosi ellátásban részesítette. A tűz valószínűsíthető okaként a meghibásodott vagy túlterhelt kapcsolótáblát állapították meg.

Október 21-én, hétfőn hajnali 3.30 óra körül a marosvásárhelyi tűzoltókat Marosvásárhelyen, a Deztobirii utcában egy lakóházban kitört tűz oltásához irányították. Négy tűzoltóautó és egy SMURD-csapat ment ki a helyszínre.

A tűz mintegy 60 négyzetméteren terjedt el a ház tetőzetén, megrongálta három szoba mennyezetét is. A tűz valószínűsíthető oka: nem hőszigetelt kémény, füstelvezető és a közelében tárolt gyúlékony anyagok. (pálosy)

Fotó: ISU

A Munkaügyi Felügyelőség tájékoztatása

A szolgálati idő igazolásáról

A Maros megyei Területi Munkaügyi Felügyelőség országos tájékoztató és figyelemfelkeltő kampány keretében tájékoztatja a munkáltatókat és munkavállalókat a szolgálati időre vonatkozó igazolások kiállításával kapcsolatban, mivel az igazolások megszerzésével kapcsolatosan nagyszámú panasz érkezett a felügyelőséghez.

Szer Pálosy Piroska

A kampány célja, hogy tájékoztassa a jelenlegi vagy korábbi munkavállalókat és alkalmazottakat arról, hogy milyen feltételek mellett igényelhetik a szolgálati időre vonatkozó igazolásokat a 2024.10.11. és 2024.12.31. közötti időszakban, valamint hogy tájékoztassa és felhívja a munkáltatókat és más nyilvántartást vezetőket a figyelmét az igazolások kiállítására vonatkozó jogi kötelezettségekre.

2010. december 31-ig a szolgálati időt, a foglalkozást vagy szakterületet, a különleges feltételekkel

járó munkakörökben ledolgozott időt, a díjazást és egyéb jogokat a munkakönyvvel mint hivatalos dokumentummal lehetett igazolni.

A munkaügyi nyilvántartásról szóló 1976. évi rendelet hatályon kívül helyezésének időpontját követően a 2010. december 31-ig megállapított szolgálati időt – a munkaügyi nyilvántartással nem rendelkező személy kérelmére – a munkaügyi jogviták rendezésére illetékes bíróság állapítja meg újra a munkaviszony fennállását igazoló

dokumentumok vagy egyéb bizonyítékok alapján.

Azok a személyek, akiket 2010.12.31-ig foglalkoztattak, kérelmezhetik a ledolgozott időre vonatkozó igazolásokat, ha elveszítették a munkakönyvüket, ha nem minden ledolgozott időszak szerepel a munkakönyvükben, vagy ha nem rendelkeztek munkakönyvvel.

A szolgálati idő megállapítását a korábbi munkáltatótól kell kérni

Ha már nem létezik az egykori munkáltató, az igazolásokat írásban kell kérni, az alábbiak szerint:

– az állami és vegyes tőkével rendelkező munkáltatók esetében annak az egységnek címezve, amely átvette az egység levéltárát;

– magáncégek esetében annak a területi munkaügyi felügyelőségnek kell címezni, amelynek körzetében a munkáltató székhelye található, ez esetben dokumentumként 20 lejt kell fizetni.

A munkavállaló munkaviszonyának megszűnésekor a munkáltató-

nak kötelessége a szolgálati időt igazoló bizonyítványt a munkavállaló kérésére nélkül kiállítani.

A munkavállaló vagy a volt munkavállaló kérésére az írásbeli kérelem benyújtásától számított 15 napon belül kell választ kapjon.

Ha a munkáltató a kérelem benyújtásának időpontjában a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően fizetéseketelenségi, csőd- vagy felszámolási eljárás alatt áll, a bírósági végrehajtó vagy adott esetben a bírósági felszámoló köteles a munkavállalóknak legfeljebb 60 naptári napon belül az általuk végzett tevékenységet igazoló dokumentumot kiállítani. A megszűnt munkáltatók jogutódjai kötelesek kérésre, legfeljebb 60 naptári napon belül, igazolást kiállítani a birtokukban lévő dokumentumokban szereplő adatokról. A kérvényt írásban vagy elektronikus formában lehet benyújtani.

Megszűnt vállalatok esetén az irattárakból

Ha az egykori munkahely megszűnt, a szolgálati időre vonatkozó igazolások kiállításának kötelezettsége az irattári szolgáltatás nyújtására jogosult gazdasági szereplőket terhel.

Az iratokat, amelyek alapján a szolgálati időt igazolják, szerződéses alapon, a levéltári szolgáltatások

nyújtására jogosult gazdasági szereplőkhöz szállítják, erről értesítik az Országos Levéltárt vagy a megyei levéltári szolgálatot. Az értesítésnek tartalmaznia kell a megszűnt munkáltató minden ismert korábbi nevét, az alapítástól a megszűnésig, illetve a cégjegyzékből való törlésig. Ezért annak érdekében, hogy azonosítsa azt a gazdasági szereplőt, amelytől az igazolást kérnie kell, a volt munkavállalónak fel kell vennie a kapcsolatot az Országos Levéltárral, illetve adott esetben az Országos Levéltár megyei szerveivel.

A levéltári szolgáltatások nyújtására jogosult gazdasági szereplők szolgáltatásaikért díjat kérnek, a díj-szabás felső határát az Országos Levéltár évente határozza meg. A vállalatokra és jogutódjaikra vonatkozó adatok az Országos Cégbejegyzési Hivataltól (ONRC) szerezhetők be.

A munkáltató vagy jogutódja által a szolgálati időre vonatkozó igazolás kiállításának megtagadását a területi munkaügyi felügyelőség (ITM) szankcionálja.

Ha az engedélyezett levéltári szolgáltatók nem tesznek eleget a szolgálati időre vonatkozó igazolás kiállítását illető kötelezettségüknek, azt az Országos Levéltár megyei szervei szankcionálják.

Illusztráció

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Rájár a rúd a Stellantisra

Nem fényes a Stellantis helyzete. A világ egyik legnagyobb autóiipari konszernjének teljesítménye messze elmarad a várakozásoktól, és ha mindez nem lenne elég, a kereskedők is több nyílt levelet megfogalmaztak, amelyekben arra hívják fel a figyelmet, hogy vannak olyan gépjárművek, amelyek már két éve ott porosodnak a kereskedésekben, senki nem vásárolja meg őket. Az pedig már csak a hab a tortán, hogy a vállalat felső vezetése éppen a vezérigazgató, Carlos Tavares utódját keresi. Komoly kérdés, hogy ilyen helyzetben ki merné átvenni a vállalat irányítását?

Rossz a Stellantis helyzete, de azt is meg kell említeni, hogy az idei első fél évben 16%-kal estek vissza a vállalathoz tartozó márkák eladásai. Ennek nemcsak a profit csökkenése az eredménye, hanem az is, hogy hegyekben állnak az eladatlan autók, a helyzet napról napra tarthatatlanabb.

Nemrégiben az amerikai CarEdge állt elő egy elemzéssel, amelyben arról számol be, hogy az Egyesült Államokban jelenleg az Alfa Romeo Giulia a legrosszabbul fogyó autó, és igen, az Alfa Romeo

a Stellantis tulajdona; a Giuliából 617 napra, vagyis másfél évre való tartalékkal rendelkezik a gyártó. De vannak más típusok is, amelyeknél hasonlóan rossz a helyzet, például az Alfa Romeo Stelvio, amelyből 456 napra, a Fiat 500e, amelyből 454 napra és a Dodge Hornet, amelyből 323 napra elegendő példány áll a gyártó raktáraiban vagy a kereskedésekben. Nem tudni, hogy ez hány autót jelent, minden bizonnyal többet, mint 330 ezer. Ugyanis a Stellantis még korábban bejelentette, hogy 330 ezer példányban szeretné maximalizálni az amerikai raktárkészleteit, ha pedig elismerte, hogy egyre nagyobb a baj, abból arra is lehet következtetni, hogy ennél több eladatlan autója van. Kérdés, hogy egyáltalán valaha gazdára talál-e? A kérdésre minden bizonnyal a gyártó is nagyon szeretné tudni a választ!

A 330 ezer autóban meghatározott raktározási felső határt eredetileg 2025 első negyedévében akarták elérni, de a mostani helyzetre való tekintettel módosították az idei év végére. Persze, nem várható egy céldátum-módosítástól, hogy megoldódik a probléma, a vállalat ko-

moly intézkedéseket tervez. Ezek közé tartozik, hogy 200 ezerrel kevesebb autót fog exportálni az Egyesült Államokba, mint 2023 első fél évében, továbbá a kereskedésekben levő autókra jelentős kedvezményeket ad.

Ha csökkenni fog a raktározott autók száma, illetve képesek lesznek értékesíteni azokat a példányokat, amelyek a kereskedésekben állnak, egyrészt csökken a kiadás – kisebb raktározási költségek –, másrészt bevételre tesz szert. Bár kérdés, hogy utóbbiból mennyi lesz a profit, már ha lesz egyáltalán, hiszen a jelentős kedvezmények ezt komolyan érinteni fogják. Ezzel együtt is vitán felül, hogy jobb a kisebb nyereség, mint a semmilyen, valamint a kisebb veszteség is jobb, mint az, hogy semmi ne térüljön meg egy autóból.

Nagy valószínűséggel a Stellantis más kontinenseken is hasonló lépésre kell elszánja magát a közeljövőben, ugyanis nemcsak az Egyesült Államokban halmozott fel autót. Globális szinten 2021 szeptemberében „csak” 689 ezer autót várt gazdára a raktárakban és a kereskedésekben, ez a szám viszont

Stellantis-logó

Forrás: Stellantis

az idei év júniusára – ez az utolsó ismert adat – felugrott 1,4 millióra.

A baj pedig csóstül jön, ahogy a mondás tartja. Nem elég, hogy a Stellantisnak csökkennek az eladásai, probléma van azokkal a típusokkal is, amelyek kelendőek a tengerentúlon. A szóban forgó modellek a Jeep Wrangler 4xe és a Jeep Grand Cherokee 4xe. Ez a két dzsip a legnépszerűbb plug-in, azaz konnektoros hibridek közé tartozik az Egyesült Államokban. Ennek fényében biztosan fáj a Stellantisnak, hogy 195 ezer példányt kell visszahívjon a két típusból, az ezekkel való probléma ugyanis súlyos!

A Wrangler 4xe és a Grand Cherokee 4xe esetében a közelmúltban 13 tüzesetet jelentettek be, ami nem egy elhanyagolható szám, viszont az ok még aggasztóbb. Minden érintett autó parkolás közben, leállított állapotban kapott lángra, így a tűz nemcsak az érintett járművet, hanem az összes, közelben parkoló autót és az épületet is veszélyeztette, nem is beszélve az emberi életekről.

A gyártó által elrendelt visszahívás globálisan 195 ezer autót érint, a Wrangler 4xe esetében a 2020 és

2024 között, míg a Grand Cherokee 4xe esetében a 2022 és 2024 között gyártott példányokat. Becslések szerint a típusok 5%-a hordozhatja a meg nem nevezett rendellenességet, ami a kigyulladásért felelős.

A Stellantis arra kéri a tulajdonosokat, hogy az ellenőrzésig, valamint a hiba kijavításáig ne töltsék autójuk hibrid akkumulátorát, illetve ne parkoljanak más autók vagy épületek közelében. Míg az előbbi kérés relatív könnyen teljesíthető, hiszen az emberek többsége nem azért vesz óriási plug-in hibrid te-repjárót, hogy környezetbarát legyen, hanem mert így esetleg részesülhet valamilyen támogatásban, utóbbi már sokkal nehezebben, hiszen ha a tulajdonosok úgy is döntenek, hogy az utcán parkolnak, nem tudják kizárni annak a lehetőségét, hogy más autó melléjük álljon, illetve a legtöbben a bevásárlást is az autójukkal végzik, azaz az üzlet parkolójában kénytelenek más autók mellett megállni. A probléma minden bizonnyal kihatással lesz a típusok megítélésére, vagyis azon autókban is kevesebbet fog eladni a Stellantis, amelyeknek eddig komoly célközönsége volt.

Jeep Grand Cherokee

Forrás: Wikimedia Commons

Jeep Wrangler 4xe

Forrás: Flickr

Véget érhet az olcsó műanyagok használata a Volkswagennél

Volkswagen-beltér

Forrás: Volkswagen

Az utóbbi években a nagy német gyártó számos kritikát kapott azzal kapcsolatban, hogy rossz minőségű az autók beltere, főként az ID.3-é. A vállalatnál már dolgoznak a megoldáson, amiről a Volkswagen két designfőnöke, Andy Mindt és Christian Schreiber beszélt a TopGear magazinnak.

Elmondásuk szerint ki fogják dobni az olcsó műanyagokat az utastérből, és a pénzt szövetekre és a minőség javítására fordítják. Ezzel együtt nem szeretnék túldíszített autót gyártani, mert az nem talán a márka filozófiájához. A szakemberek úgy fogalmaztak az interjúban, hogy amikor kinyitja valaki egy Volkswagen ajtaját, azt kell éreznie, hogy az autó egyszerű és használható, a cél pedig, hogy együttműködjön a tulajdonossal, az utassal, nem pedig az, hogy a túldíszítettség miatt nehezebbé tegye a dolgokat.

A beszélgetésen a külső is szóba került, a két designfőnök kifejtette, hogy nem kedvelik a manapság igencsak divatosnak számító agresszív, túlzó formavilágot, ezért nem is

lesz ilyen a Volkswageneknél. Andy Mindt fogalmazta meg, hogy a legtöbb ember nem akar a legvagányabb lenni, és főként nem szeretne agresszívnek mutatkozni. A designfőnök szerint az autót vásárlók többsége egy „öltönyt” szeretne, ami metaforikus megfelelője a jó külső megjelenésnek és a vidámságnak, optimizmusnak, legalábbis Mindt szerint, aki azt is hozzátette, hogy a Volkswagen alapelve az autók megjelenése kapcsán, hogy „légy a jó fiú”.

Arról már nem esett szó, hogy mikor következhet be az olcsó műanyagok száműzése a Volkswagenek utastérből, továbbá az is kérdés, hogy ebbe mennyire egyezik bele a vezetőség, hiszen nem titok – a Népújságban is beszámoltunk már róla –, hogy komoly anyagi gondjai vannak a Volkswagennek is, minden lehetőséget megragad a spórlásra, továbbá gyárbezárásokat és tömeges elbocsátásokat is tervez. Ezen tények figyelembevételével felmerül a kérdés, hogy vajon egyáltalán be fog-e következni a beltéri műanyagok minőségi burkolatra való cseréje.

Ismét szünet után léptek rá a gázra

Bálint Zsombor

Visszavágott a SCM U Craiovanak a marosvásárhelyi városi sportklub a Tordai Elemér-emléktornán elszenvedett vereségért. Persze ez most sokkal fontosabb mérkőzés volt, hiszen bajnoki pontokért zajlott. Szünetben még az ellenfél volt enyhe előnyben, de újrakezdés után a marosvásárhelyiek egy 16-0-s parciálissal kezdtek, aztán pedig már nem engedték ki a kezükből a meccset, és 13 pont különbséggel nyertek.

Az előző néhány mérkőzéstől eltérően most nem mondható, hogy Faragó Péter csapata túl lazán kezdett volna, ám hiába játszott mondhatni jól az első félidőben is, az ellenfél félelmetes dobóstatistikát produkált: az első két negyed után 70%-uk volt félkörön belőlről, 50% azon túlról, így annak ellenére is, hogy már addig volt tíz eladott labdájuk, két pont előnnyel zárták a mérkőzés első felét. Persze, lehet azt is mondani, hogy a védők sok esetben későn mozdultak ki a dobóra, főleg a triplákat hajigálhatta szabadon az ellenfél, ám ebben talán az is benne van, hogy nem akartak idejekorán túl sok személyi hibát összeszedni.

Gyökeresen más mérkőzést láthattunk azonban közvetlenül az újrakezdés után, amikor a hazaiak mobilis és agresszív védelme rendkívüli módon megzavarta a craiovai célzókat, a kizárás pedig sokkal jobban működött, így a támadó lepattanókat az ellenfél csak elvétve gyűjtötte be. Ráadásul a megszerzett labdákból indított gyors kontráknak is köszönhetően a CSM (amely 18 pontot szerzett a meccsen kontrákból, az ellenfél egyet sem) az első öt percben 16 pontot gyűjtött, és egyet sem kapott. A marosvásárhelyi távoli dobók ezúttal nem voltak csúcsmódban, bár Martinic szerzett néhány lélektanilag rendkívül fontos triplát, ám Jeremic (1/7), Gajovic (0/4) és Person (0/4) sok labdát elrontott, ami lehetővé tette az ellenfélnek, hogy kilenc pontra szűkítse a különbséget, ám (néhány egyszerű hiba dacára) a védekezés tette a dolgát, az ellenfél pontossága drámai módon visszacsúszott (mezőnyből 48%-ra!), a lepattanókat pedig a hazaiak 39-34-re nyerték.

Az utolsó negyedet tíz pont előnnyel kezdte a CSM, ezt a

Fotó: Nagy Tibor

különbséget többé-kevésbé őrizte, bár lett volna lehetősége növelni is. Végül a lélektani pillanat Martinic labdálapása volt az ellenfél palánk alatti bedobásánál, de nagy szükség volt még Șolopa két hárompontosára is.

Jegyzőkönyv

Kosárlabda Nemzeti Liga, 5. forduló: Marosvásárhelyi CSM – SCM U Craiova 89:76 (25-23, 17-21, 25-13, 22-19).

Marosvásárhely, Simon László Sportcsarnok, 1400 néző. Vezette: Alin Faur (Temesvár), Stretca Máté András (Nagyvárad), Filip Cîrciumaru (Zsilvásárhely). Ellenőr: Radu Bucerzan (Temesvár).

Marosvásárhely: Martinic 23 pont (4), Sánta 19, Gajovic 13, Jeremic 12 (1), Reljic 9, Șolopa 6 (1), Person 4, Casale 3 (1), Borșa, Anyikijenko, Bodó. Kispadon: Engi-Rosenfeld.

SCMU Craiova: Cabral Bueriberi 20 pont (3), Dolenc 13 (2), Vida 11 (3), Brooks 8 (2), Crowley 8 (1), Watson 6 (1), Badiu 4 (1), Haynes Jones 4, Howard 2, Ilie. Kispadon: Pușcașu.

Eredményjelző

Kosárlabda Nemzeti Liga, 4. forduló: Galaci CSM – Nagyszebeni CSU 83:92, Bukaresti CSA Steaua – Konstancai CSM 83:82; 5. forduló: CSO Voluntari – CSM Baschet Petrolul Ploiești 98:63, Brassói Corona – Galaci CSM 92:78, Konstancai CSM – Kolozsvári U-BT 85:114, FC Argeș Pitești – Nagyvárad CSM 67:76, Bukaresti Rapid – Bukaresti CSA Steaua 86:69, Bukaresti Dinamo – CS Vâlcea 1924 Râmnicu Vâlcea 59:69, Marosvásárhelyi CSM – SCM U Craiova 89:76, Nagyszebeni CSU – Temesvári SCM 69:81.

Az élcsoport: 1. Nagyvárad 10 pont, 2. Rapid 10, 3. Brassó 9, 4. Marosvásárhely 8.

Ezen a mérkőzésen tért vissza szinte egy év szünet után az ukrán beállós, Konsztantyin Anyikijenko, aki egyelőre csak kószolhatta a játékot.

A marosvásárhelyi csapat szombaton Galacon vendégszerepel, ahol a kupában már nyerni tudott, ráadásul a leendő házigazdák az idén minden mérkőzésüket elveszítették, így a győzelem a cél. Nagy hiba lenne azonban azt hinni, hogy a sikerért nem kell majd keményen megdolgozni.

Szoboszlaiék Gulácsiék vendégei lesznek, rangadó Barcelonában

A Szoboszlai Dominikot is foglalkoztató Liverpool a szintén magyar válogatott Gulácsi Pétert és Willi Orbánt is a soraiban tudó RB Lipcse vendége lesz a labdarúgó Bajnokok Ligája alapszakaszának mai, harmadik forduló meccsén. A játéknappal rangadóján az FC Barcelona a Bayern Münchent fogadja.

Az angol Premier League-ben listavezető Vörösök magyar középpályása – aki pénteken ünnepli 24. születésnapját – visszatér korábbi sikerei színhelyére: a válogatott csapatkapitánya 2021 és 2023 között két és fél évig volt a lipcsei klub futballistája, és a német együttesben nyújtott teljesítménye keltette fel a Liverpool figyelmét is.

Ami a mostani találkozót illeti, a tétmérkőzésen szeptember 14. óta hibátlan mérleggel rendelkező Pool papíron esélyese az összecsapásnak, ugyanakkor a Bundesligában második helyen álló Lipcse a német bajnokságban még veretlen, hazai pályán pedig október 2-án szakadt meg a február 13. óta tartott veretlenségi sorozata. A BL legutóbbi fordulójában ugyanis a Juventus 3-2-es győzelemmel vitte el a három pontot a német csapat otthonából.

A mai csúcsmérkőzést a spanyol bajnokságban lis-

tavezető FC Barcelona játssza a Bundesligában élvonalas Bayern Münchennel.

A 33-szoros német bajnok impozáns mérleggel rendelkezik katalán riválisával szemben: a bajorok a BL-ben 2015 májusa óta nem veszítettek meccset a Barca ellen, ráadásul legutóbbi négy egymás elleni találkozójukon a Bayern 11 gólt szerzett, és egyet sem kapott. A Vincent Kompany vezetőedző irányításával a szakértők szerint újra csúcspályán játszó müncheniek most leteszhetik tudásukat, ellenfelük ugyanis a jelenlegi idényben otthon még egyetlen pontot sem veszített.

Az összecsapás a két sztárcsatár, a bajor klubban futballozó Harry Kane és a katalán gólfelölős, exbayernes Robert Lewandowski csatája is lesz egyben. A tétet növeli, hogy már mindkét együttesnek van veresége.

A tavaly BL-döntős Internazionale ma a Young Boys vendégeként lép pályára, és nagy meglepetés lenne, ha az olaszok pontot veszítenének, a svájci együttes ugyanis két kör után szerzett gól nélkül sereghajtó az alapszakaszban.

A BL-t nagyszerű formában kezdő francia Brest az idény meglepetéscsapata lehet, ugyanakkor a Salzburg és a Sturm Graz legyőzését követően most keményebb rivális következik a számára, mégpedig a német bajnoki címvédő Bayer Leverkusen, amely szintén két sikerrel rajtolt a legrangosabb európai kupasorozatban.

A Premier League-ben címvédő, tavaly BL-győztes Manchester City ezúttal a Sparta Prágát látja vendégül, míg az Atlético Madrid a francia Lille-t, az Európa-liga győztes Atalanta pedig a skót Celtict fogadja.

Ma a televízióban

* 17.30 óra, Európa-liga: Galatasaray – Elfsborg (DigiSport 2, Prima Sport 1), Braga – Bodó/Glimt (DigiSport 3, Prima Sport 2);

* 19.45 óra, Bajnokok Ligája: Brest – Bayer Leverkusen (DigiSport 1, Prima Sport 2), Atalanta – Celtic Glasgow (DigiSport 2, Prima Sport 1);

* 22.00 óra, Bajnokok Ligája: FC Barcelona – Bayern München (DigiSport 1, Prima Sport 1), RB Lipcse – Liverpool (DigiSport 2, Prima Sport 2), Manchester City – Sparta Prága (DigiSport 3, Prima Sport 3), Young Boys – Internazionale (DigiSport 4).

A Rapid végre nyert otthon is, mélyrepülésben a Honvéd

Első alkalommal nyert hazai pályán a Rapid a labdarúgó Szuperligában. A fővárosi együttes hétfő este 5-0-ra verte a Farult a bajnokság 13. fordulójának zárómérkőzésén, amelyen mindkét csapatból kiállítottak egy-egy játékost. Ugyancsak hétfőn Jászvásár 1-0-ra győzött a vendég Szlobozia ellen.

A 2. ligában egy mérkőzést rendeztek hétfőn, a FC Universitatea 1948 Craiova hazai pályán gól nélküli döntetlenre játszott a FC Voluntari együttesével.

A magyar NB II 10. fordulójának zárómérkőzésén: Budapest Honvéd – Szentlőrinc 0-1. A fővárosi együttes 15., azaz utolsó előtti a másodosztályú bajnokság tabelláján, mindössze 7 ponttal.

Elmaradt a teremlabdarúgó csapat mérkőzése is

Az elhalasztott mérkőzések hétvégeje volt a marosvásárhelyi csapatok számára, hiszen a teremlabdarúgó csapat találkozója is elnapolták. Ebben az esetben azonban nem betegség vagy az ellenfél visszalépése volt az ok, hanem az, hogy a bajnok Galaci United kellett volna Marosvásárhelyre utazzon, azonban nekik éppen a Bajnokok Ligájában van jelenésük, Palma de Mallorcán a házigazda, a szlovén Dobovec és a zágrábi Dinamo ellen próbálják kiharcolni az elitkörbe jutást.

Hogy a mérkőzést mikor pótolják be, arról még nem született döntés.

Teremlabdarúgó 1. liga, 6. forduló, eredmények: Temesvári CFR 1933 – Sepsiszentgyörgyi Seps SIC 3-3; 7. forduló: Bodzavásári Lucaefarul – FK Székelyudvarhely 1-11, Sepsiszentgyörgyi Seps SIC – Dévai West 1-1, Mausoleul Mărășești – Temesvári CFR 1933 1-8.

Szoboszlai Dominiknak, a Liverpool lecserélt játékosának megköszöni a játékát Arne Slot vezetőedző a labdarúgó Bajnokok Ligája alapszakaszának második fordulójában játszott Liverpool – Bologna mérkőzésen a liverpooli Anfield Road-i stadionban 2024. október 2-án

Fotó: MTI/EPA/Peter Powell

Halottak napja Marosvásárhelyen

„A marosvásárhelyiek évről évre tisztelegnek az elhunytak emléke előtt. A város temetőiben a városiak virágokkal és gyertyákkal járulnak szereteteik sírjához. Erdélyben fontos a becsület, ezért szívvel-lélekkel együtt vagyok azokkal, akik ezeket a különleges pillanatokat megünneplik” – mondta *Soós Zoltán*, Marosvásárhely polgármestere.

Marosvásárhelyen november 1-jén a katolikusok és a protestánsok, míg egy nappal később az ortodoxok és a görögkatolikusok ünneplik a halottak napját. November 2-án 12 órakor a marosvásárhelyi önkormányzathoz tartozó négy temető kápolnáiban megemlékezéseket tartanak. A jehdi, a marosszentgyörgyi, a központi és a remeteszegi temetőben a hívek a papokkal közösen imádkozhatnak az elhunytak lelkéért.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

Nőtt az okostelefonok globális kiszállítása a harmadik negyedévben

Az okostelefonok globális kiszállítása 4 százalékkal, 316,1 millióra nőtt az idei harmadik negyedévben a tavalyi azonos időszakkal összevetve, és ezzel már az ötödik egymást követő negyedévben nőttek a kiszállítások – áll az International Data Corporation (IDC) legfrissebb jelentésében.

A nem végleges számítások szerint a Samsung 18,3 százalékos részesedéssel megőrizte piacvezető helyét, ami azonban elmaradt a tavalyi harmadik negyedévi 19,6 százaléktól. A kiszállított Samsung készülékek száma 59,5 millióról 57,8 millióra csökkent.

Nincs változás a második helyen sem. Az Apple piaci részesedése 17,8 százalékról 17,7 százalékra

mérséklődött, miközben a kiszállított készülékeinek a száma 54,1 millióról 56 millióra ugrott.

Maradt a harmadik helyen a Xiaomi, amelynek a piaci részesedése a tavalyi harmadik negyedévi 13,6 százalékról 13,5 százalékra változott, amiközben 42,8 millió készüléket szállított ki az idei harmadik negyedévben, többet az egy évvel korábbi 41,5 milliónál.

A negyedik – ugyancsak kínai – OPPO kiszállítása 27,2 millióról 28,8 millióra emelkedett, piaci részesedése pedig 8,9 százalékról 9,1 százalékra nőtt.

Az ötödik, szintén kínai vivo piaci részesedése a tavalyi harmadik negyedévi 7,2 százalékról 8,5 százalékra ugrott, kiszállított készülékeinek a száma pedig 22 millióról 27 millióra nőtt. (MTI)

Összehívó

A Maros Megyei Labdarúgó-egyesület elnöke és a főtítkárnak **november 27-ére** összehívja az egyesület tagjait az évi rendes közgyűlésre. A helyszínt és időpontot időben közöljük.

Napirenden:

1. A közgyűlés érvényességének megállapítása
2. A napirend megszavazása
3. A jegyzőkönyvíró kijelölése
4. Az elnök beszéde
5. A vezetőtanács 2023. évi tevékenységi beszámolója
6. A 2023. évi pénzügyi beszámoló és annak elfogadása
7. A cenzorbizottság jelentése
8. Csatlakozások és kijelentkezések
9. A közgyűlés határozatának elfogadása

Az összes csatlakozott tag jelenléte kötelező, egy-egy képviselő minden klubtól/egyesülettől. Amennyiben a közgyűlés nem lesz határozatképes, újra összehívják november 28-ára ugyanazon órára és helyszínrre.

Bucur Mircea, a Maros Megyei Labdarúgó-egyesület elnöke

Október 22–23-án a Tudor negyedben folytatódik a lomtalanítás

A héten a **Tudor negyedben** folytatódik a lomtalanítás, ahol nyolc speciális konténert helyeztek ki, az alábbiak szerint:

1. *Ibolya utca, a sportpálya mellett;*
2. *Dámbovița utca, a park mellett;*
3. *Brassói utca, a régi hőközpont melletti parkolónál;*
4. *Moldva utca, a Super melletti parkolónál;*
5. *Bucsin utca, a sportpálya melletti parkolónál;*
6. *Kovácsna sétány, a régi hőközpont melletti, a Moldova utca irányába;*
7. *Vrancea utca, az Alfa Transilvania Központnál a parkolóban;*
8. *1918. December 1. út, a Bușteni autóbusz-megálló mellett.*

Mit nevezünk lomtalanításnak?

Olyan nagy méretű hulladékok (bútorok, háztartási gépek, matracok, sílécek stb.) begyűjtését, amelyeket a szokásos hulladékgyűjtés során nem tudnak elszállítani.

FIGYELEM!

Tilos a nagy méretű hulladékot mérgező hulladékkal vagy más, nem veszélyes (maradék, újrahasznosítható) hulladékkal keverni. Nem gyűjtenek építési hulladékot (betontörmelék, csempe, téglák, gipszkarton, aszfaltdarab, kövek vagy törmelék stb.). A kijelölt helyszíneken videokamerák vannak felszerelve, a bűntetést a törvénynek megfelelően alkalmazzák.

Polaris díszpécserközpont – Urban Group Environment: 0733.002.072.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Optolens szemsebészeti - 0265/263-351	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- információ - 118-932	• Dora Optics - 0733-553-976	• Vasútállomás - 0265/236-284
- általános - 118-800	• Dora Medicals - 0265/212-971	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Radiológia, echográfia - 0744-282-710	Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
• Rendőrség - 0265/202-305	Dr. Jeremiás István - 0265/222-446	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Prefektúra - 0265/266-801	• Koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Sürgősségi szolgálat: - 0265/210-177	• DIGI - 0365/400-401	• Koszorúk - 0745-606-269
- gyermekeknek - 0265/210-177	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929	és halottszállítás - 0758-047-604
Marosvásárhelyi	- vidék - 0265/929	• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Delgaz Grid - 0265/200-928	- 0265/262-907
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthon gondozó szolgálat, 8-16 óra között: - 0736-883-110	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702	
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	- közönségszolgálat - 0265/208-888	
- 0265/312-436	- központ - 0265/208-800	
- 0265/250-120	- 08008 208-888	
- 0265/263-351		

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ALKALMAZUNK ALAPFOKÚ VILLANYSZERELŐI TUDÁS-SAL RENDELKEZŐ SZEMÉLYT kábelezéshez, akár nyugdíjasokat is. Tel. 0745-660-922, electrosec@rdslink.ro (p.-I)

A THEREZIA TEJGYÁR KARBANTARTÓ VILLANYSZERELŐT alkalmaz. Érdeklődni és jelentkezni a 0265/322-440, 0749-228-434 telefonszámokon vagy a therezia@therezia.ro e-mail-címen lehet. (68156)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

KÚTÁSÓ GÉPPEL kútásást vállalunk. Tel. 0765-385-595. (24200)

VÁLLALUNK szobafestést, mázolóást, fali-, padlócsimpe-, laminálparkett-rakást garanciával. Tel. 0746-552-473. (24252)

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vasmunkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (24179)

VÁLLALUNK kinti-benti meszelést és bármilyen kisebb javítást. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0748-337-661. (24235)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítés-, kapujavítást vagy -készítést, kinti, benti meszelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési vagy bádgosmunkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0748-087-920, András. (24234)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a nagyon szeretett férj, édesapa, nagypapa, testvér, barát,

NAGY SÁNDOR

folyó hó 18-án, életének 79. évében elhunyt.

Drága halottunk temetése október 23-án, szerdán 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

A gyászoló család. (24240)

Szívünkben mély fájdalommal búcsúzzunk édesapánktól,

NICOLAE BĂDESCUTÓL,

aki 94 éves korában eltávozott közülünk.

Isten nyugosztaljon a Fényben, kedves édesapánk!

Temetése 2024. október 23-án, szerdán 15 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, a Krizantém (Crizantemelor) utca 4. szám alatt.

Sok szeretettel búcsúznak lányai: Emília és Ildikó, vejei: Bogdan és Adrian. (sz.)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, nagymama, anyós, jó rokon, kedves ismerős és munkatárs,

JOÓ ILONA

született Sükösd

2024. október 21-én, 69 éves korában hirtelen megpihent.

Drága halottunkat 2024. október 23-án 13 órakor helyezzük örök nyugalomra az erdőszentgyörgyi református temetőben. Emléke legyen áldott!

A gyászoló család. (sz.-I)

„Midőn a roncsolt anyagon Diadalmas lelked megállt; S megnézve bátran a halált, Hittel, reménnyel gazdagon Indult nem földi úton, Egy volt közös, szent vigaszunk A LÉLEK ÉL: találkoznunk!”

Ezáltal tudatjuk, hogy a szeretett fiú, testvér, férj, apa, kedves barát,

DÉNES ANDRÁS

megpihent. Temetése 2024. október 24-én, csütörtökön 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Virrasztás 2024. október 23-án, szerdán 18 órakor, szintén a református temetőben. Nyugodjon békében!

Emlékét őrzik gyászoló szerettei. (24261-I)

DORA OPTICS

Családi kedvezmény!

-15%

szemüvegvásárlás
esetén.

www.doraoptics.ro 0733 553 976

OKTÓBER 23.

A MAGYAR SZABADSÁG NAPJA

EMLÉKEZZÜNK EGYÜTT '56 HŐSEIRE!

18.00 ÓRA - KERESZTEŐ SZENT JÁNOS PLÉBÁNIA UDVARA
19.15 ÓRA - VÁRTEMPLOM UDVARA

RMDSZ

**JÓ NAPOT!
MEGJÖTTEM...**

SZERDA 21⁰⁰

ETV ERDÉLY TV

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Amy Harmon
Az ismeretlen kedves

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Keresse fel kávézóinkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

megunthatatlan, **30.** fejezet

2024. NOVEMBER 14-17.
MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ
www.facebook.com/konyvvasar

KIEMELT PROGRAMOK

2024. NOVEMBER 14. • CSÜTÖRTÖK
18⁰⁰ • KISTÉREK
Költők estje - „Az én vezérem bensőmből vezérel”
Csehly Zoltán, Láng Orsolya, Locker Dávid, Markó Béla
Házigazda: André Ferenc

2024. NOVEMBER 15. • PÉNTEK
18⁰⁰ • KISTÉREK
A magyar regény esélyei – Darvasi László, Kukorelly Endre, Láng Zsolt, Szécsi Noémi, Zoltán Gábor
Házigazda: Vida Gábor

20⁰⁰ • NAGYTÉREK
Bahócoroklét – ősbemutató – Kovács András Ferenc verseit megzenésítette Cári Tibor zeneszerző, előadja Sebestyén Ába színművész, közreműködik a Kortársak zenekar

21⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Jam session – André Ferenc, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc
Házigazda: Szabó Róbert Csaba

2024. NOVEMBER 16. • SZOMBAT
17⁰⁰ • NAGYTÉREK
Lázár Ervin A Négyszögletű Kerek Erdő
A Csiki Játékszín produkciója

18⁰⁰ • KISTÉREK
Schäffer Erzsébet Pulitzer–emlékdíjas íróval, újságíróval Karácsonyi Zsigmond, a Népújság főszerkesztője beszélget

17⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Fázunk nektek irodalmat – Cserna Szabó András, Szécsi Noémi, Vida Gábor. Házigazda: Gáspárik Attila

20⁰⁰ • NAGYTÉREK
Hallgatni akartam – A Márai Sándor műveiből összeállított szövegek előadója Hegedűs D. Géza. A budapesti Vigaszínház produkciója

21⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Szabad Irodalmi Színpad – Házigazda: B. Szabó Zsolt

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predai u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro